Maros megye legolvasottabb napilapja!

NÉPÚJSÁG

2022. december 29., csütörtök
LXXIV. évfolyam
295. (21270.) sz.
Ára: 3 lej
(előfizetőknek 1,57 lej)

KÖZÉLETI NAPILAP

Rehabilitálták a marosvásárhelyi kombinát ülepítőjét

30 hektáron zöldítettek

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Lezárult a kombinát mögötti, veszélyes anyagokat tartalmazó 30 hektáros ülepítő rehabilitációja – jelentette ki múlt heti sajtótájékoztatóján Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere. A zöldítésre azért volt szükség, mert fennállt a veszeály, hogy károsodik a Maros és a talajvíz. Az elvégzett munkával megtisztították a talajt a szennyező anyagoktól, és megfelelő mértékűre csökkentették a korábbi szennyezések hatását. A projektet Dana Ijac, a polgármesteri hivatal nemzetközi finanszírozású projektek osztályának vezetője ismertette.

Mezey Sarolta

Közel 900 ezer köbméter szennyezett iszap

A 30 hektáros terület rehabilitációja 2012-ben kezdődött. A vegyi kombinát mögött, négy kilométerre Marosvásárhelytől egy óriási kiterjedésű, vegyi anyagokkal szennyezett terület volt, ezt a veszélyes helyet kellett környezetbarát övezetté alakítani.

A területet egykor mezőgazdasági célra használták, azonban 1975-ben a műtrágyát gyártó vegyi kombinát ezen a területen kettős céllal medenceket alakított ki, ahol a komplex műtrágya gyártási folyamatából származó savas meleg vizet hűtötték, illetve a melléktermékként keletkező kalcium-karbonátot és más oldhatatlan sókat tárolták.

(Folytatás a 2. oldalon)

A NÉPÚJSÁG-falinaptár kapható az újságárusoknál

Felbontják a szerződést a Brantner Veres céggel

Miután a marosvásárhelyi utcai takarítást végző Brantner Ecologic céggel szerződést bontott a város, szerdán a 2-es számú hulladékgazdálkodási régió közgyűlése a Brantner Veres céggel kötött szerződés felbontása mellett döntött.

4.

Mi van a mosoly mögött?

Előbb meglepett, de aztán jól átgondolva természetesnek tartottam, hogy családorvosként nemcsak rövid prózai írásai jelentek meg irodalmi lapokban, legutóbb az ismert kanászdalt is továbbírta, az eredetinél enyhébb, de mai világunkhoz, életkörülményeinkhez igazítva.

6.

A téli ünnepek veszélyei

A karácsonyi és szilveszteri ünnepi időszakban az állattartók kellemetlen meglepetésekkel is számolhatnak. Egyrészt a házi kedvencek számára ártalmas élelmiszerek okozta mérgezések, másrészt a petárdák és a szilveszteri tűzijátékok miatti zavarodottság, sérülések, eltűnések árnyékolhatják be az ünnepnapokat.

7.

Aktuális

Ne legyünk pesszimisták!

Mózes Edith

Nemrég hatalmas felháborodást váltott ki Romániában az osztrák kancellár vétója az ország schengeni csatlakozása kapcsán. Politikusok, szakszervezetek esküdtek bosszút, és igyekeztek bojkottálni mindent, ami osztrák.

Hogy mennyire sikerült, mindenki láthatta.

Aztán, ahogy telt az idő, az egész kipukkadt, mint egy lufi. A hírtévék és a szolgálatos riogatók ismét visszatértek korábbi vesszőparipáikhoz. Ám időközben megszületett az ukrán kisebbségi törvény, amely újabb felháborodáshullámot indított el, mivel minden anyanyelvhasználati joguktól megfosztotta az ott élő nemzeti kisebbségeket, köztük a románokat is, holott azt gondolták, hogy a háborús menekültek megsegítéséért örök hálára kötelezték Zelenszkijt.

És – minden csoda három napig tart –, amikor már valamelyest enyhült a vehemens tiktakozások ereje, újabb „provokáció” borzolta fel a román politika és a mindig szenzációra éhes sajtó idegeit.

Ugyanis a minap Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács elnöke levelét megírta Nicolae Ciucă kormányfőnek, amelyben 108 oldalon sorolta fel a nemzeti kisebbségek jogaira vonatkozó nemzetközi egyezményeket, melyek betartását Románia vállalta, de soha nem alkalmazta.

Az SZNT elnöke, mint mondta, segíteni akart az országnak a szabad közlekedési övezethez való csatlakozásban, illetve segítséget

(Folytatás a 3. oldalon)

DECEMBER

29., csütörtök

A Nap kel
8 óra 6 perckor,
lenyugszik
16 óra 43 perckor.
Az év 363. napja,
hátravan 2 nap.

Isten éltessen!

Ma **TAMÁS**, **TAMARA**, holnap **DÁVID** napja.
DÁVID: héber eredetű, jelentése: kedvelt, szeretett vagy egyesítő.

IDŐJÁRÁS

Felhős idő, ködképződés
Hőmérséklet
max. 2 °C
min. -6 °C

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2022. december 28.

1 EUR	4,9278
1 USD	4,6221
100 HUF	1,2240
1 g ARANY	268,7101

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

30 hektáron zöldítettek

(Folytatás az 1. oldalról)

Az üledék a vártnál hamarabb rakódott le a tározóban. Ennek ellenére a medencéket nem helyezték használaton kívül, a technológiai folyamatok módosítása, valamint a szigorú követelmények bevezetése révén a tározó használatát 2006 végéig engedélyezték, azonban a kombinátot üzemeltető cég később sem állította helyre a környezetet.

2011-ben a város vette át a szennyezett területet. Ekkor két medence volt, a nagyobbik 248 ezer négyzetméteres, amely több mint 800 ezer köbméter, azaz 1,2 millió tonna iszapot tartalmazott. A kisebbik medence 52 ezer négyzetméteres volt, 93 ezer köbméter üledékkel. A szennyezett területen végzett geológiai vizsgálatok során fúrásokat végeztek, s a laboratóriumi minták kimutatták, hogy a talaj ammóniával, nitrátokkal, foszfátokkal és további nitrogéntartamú vegyületekkel szennyezett.

Lecsapolták és befedték az egész területet

Egyértelművé vált, hogy ezt a szennyeződést fel kell számolni, mert egyaránt káros a talajra, a Maros folyóra, az élővilágra.

A terület helyreállítása első fázisban az ülepítő teljes befedését és lecsapolását jelentette. Lehetővé vált a savas víz eltávolítása, a töltéseket is megerősítették. Korszerűsítették a medencék körüli területet, felszaggatták a talajt, kavicsréteget helyeztek el, ezt tömörítették, geohálót tettek rá, majd újabb 35 cm-es kavicsréteget terítettek el, továbbá esővíz-elvezetőket hoztak létre, utat építettek, hogy a nehézgépek megközelíthessék a medencéket. Aztán elvégezték a szigetelést. Alátámasztó réteget hoztak létre, betonit geokompozit réteget helyeztek el a medencék teljes felületén, majd az egészet membránokkal burkolták. Egy nyitott lecsapoló árokrendszert is építettek, amely a volt medencék körül az esővizet hivatott a Marosba vezetni.

Egyszóval olyan technológiát alkalmaztak, ami megakadályozza a szennyező anyagok kiszivárgását, s lehetővé teszi az esővíz elvezetését.

Füvesítették a területet

A volt tározó teljes területén a membránrétegre 85 cm vastagságú tiszta talajréteget terítettek, majd erre újabb 15 cm-es földréteg került, amelyet az első két évben csak füvel vethettek be. Azért csak füvel, hogy a cserjék vagy fák gyökerei ne hatoljanak át, és ne lyukasszák ki a védőmembránokat. Két év után is csak olyan cserjék ültethetők, amelyek gyökerei nem hosszúak, és nem károsítják a szigetelést. A lejtős részeken a növényzetet erózióvédő matracra kell ültetni.

A vegyi kombinát ülepítőjének rehabilitációját, „Az örökölt szennyeződéstől érintett terület – a marosvásárhelyi 30 hektáros ülepítő – rehabilitációja” elnevezésű projektet a város kivitelezte az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, és első fázisban a 2007–2013-as környezetvédelmi ágazati operatív program keretében volt társfinanszírozva. E projekt értéke 29,5 millió lej volt, a nem visszatérítendő hozzájárulás 23,6 millió lej.

Második fázisban a projekt az Európai Regionális Fejlesztési Alap 2014–2020-ra szóló nagyberuházási operatív programja keretében folytatódott. E projekt értéke 37,7 millió lej, amiből közel 31 millió nem visszatérítendő támogatás. A város hozzájárulása közel 600 ezer lej volt.

Fotó: Vajda György (archív)

Megyei hírek

Hol van Bernády pohara? – tárgygyűjtési kampány

A Maros Megyei Múzeum 2023-ban a Kultúrpalotában nagyszabású Bernády György-kiállítást készít elő, amely által méltó emléket szeretne állítani a polgármester korszakos tevékenységének. Az új tárlat a közéleti szereplőt és az embert helyezi középpontba, korszakokon átívelő kapcsolati hálóin keresztül mutatva be az országos és a helyi politikust, a műpártolót, a szabadkőművest, az amerikai utazót, a férjet és az apát. A kiállítás kezdeményezői nemcsak az új tudományos kutatásokra kívánnak támaszkodni, hanem be szeretnék vonni a folyamatba a múzeum látogatóit is, ezért felkérik a marosvásárhelyieket, hogy keressék fel az intézményt, amennyiben Bernády György személyéhez vagy korához köthető fényképfelvétel, irat, rajz, tárgy van a tulajdonukban, és hajlandók azt megmutatni a múzeum munkatársainak, valamint a nagyközönségnek. A gyűjtőkampány január 31-éig tart. Bővebb tájékoztatás a pr@muzeulmures.ro e-mail-címen, illetve a 0749-912-992-es telefonszámon kérhető.

A város segít – élelmiszergyűjtés

Január 15-ig zajlik A város segít mottóval nehéz anyagi helyzetben lévők számára indított adománygyűjtés. A kezdeményezők – a Marosvásárhelyi Rádió és a Divers Egyesület – több mint kétszáz hátrányos helyzetű gyermeket és idős személyt szeretnének megóvni a téli hónapok alatt fenyegető élelmiszerhiánytól, ezért arra kérik a cégeket és magánszemélyeket, hogy amennyiben tehetik, csatlakozzanak a jótékonysági akcióhoz. A rászorulókat tartós élelmiszerrel, édességgel és gyümölccsel, illetve tisztálkodási cikkekkel lehet támogatni. Az adományok az Avram Iancu u. 29. szám alatt adhatók le naponta 10–13 és 18–19 óra között. Bővebb tájékoztatás a 0265-311-727-es telefonszámon. Pénzadományt a RO48PIRB2800710681001000 bankszámlára lehet utalni vagy online a https://divers.org.ro/asociatia-divers/donatii internetes oldalra.

Még lehet Mikulás-busszal utazni

December 30-áig közlekednek Marosvásárhelyen a Mikulás-buszok. 29-én, csütörtökön (ma) a 16-os (kombinát – Ady negyed) és 17-es (kombinát – Tudor negyed), 30-án, pénteken a 20-as (Tudor negyed – megyei kórház), illetve 18-as (kombinát – megyei kórház) járat közlekedik ünnepi díszben.

Szászrégenben elmarad az utcai mulatság

A karácsonyt megelőző időszakban a Szászrégeni Polgármesteri Hivatal a helyi Eugen Nicoară Művelődési Otthonnal közösen gazdag, román és magyar nyelvű, alkalomhoz illő kulturális programot szervezett, így elmarad az utcai szilveszter. Az óévet tűzijátékkal búcsúztatják.

Házkutatás pirotechnikai eszközök törvénytelen értékesítése miatt

153 házkutatást tartott a napokban a rendőrség magánszemélyeknél és cégeknél Bukarestben és az ország további 23 megyéjében – köztük Maros megyében is – pirotechnikai eszközök illegális forgalmazása miatt. A hatóság szerdáig több mint 100 tonna pirotechnikai eszközt foglalt le.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

A piacok ünnepi programja

Január elsején és másodikán zárva lesznek a marosvásárhelyi piacok, az év első napján, vasárnap az ócskapiac sem nyit ki – közölte a városi piacigazgatóság.

A bevásárlóközpontok nyitvatartása

December 31-én, szombaton és január 2-án, hétfőn rövidített programmal várják látogatóikat, január elsején, vasárnap pedig zárva lesznek a marosvásárhelyi bevásárlóközpontok. Az év utolsó napján 18 órakor zárnak az üzletek, a másodikai nyitvatartás nem egységes. Az Auchan január 2-án 10–22, a Profi 10–18 óra között, a Lidl 9-től 17 óráig lesz nyitva, a Kauflandban 16 vagy 18 óráig fogadják a vásárlókat, a zárás üzletenként eltérő lehet.

RENDEZVÉNYEK

Szabadtéri szilveszter Marosvásárhelyen

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal szervezésében idén is sor kerül a megszokott szilveszteri mulatságra a Győzelem téren. A főtéri színpadon 21.30-tól a marosvásárhelyi Hiding Place, 22.30-tól Koszika & The Hotshots, 23.30-tól az Oamenii Dimineţii együttes koncertezik. Éjfélkor lézerparádéval búcsúztatják az óévet.

Petőfi-megemlékezés

Petőfi Sándor születésének kétszázadik évfordulóján, január elsején, vasárnap fél egy órakor – a hagyományoknak megfelelően – az EMKE Maros megyei szervezete ünnepséget tart a marosvásárhelyi Petőfi-szobornál, a költő születésére és szellemiségére emlékezve.

Mozaik – Vajda György fotótárlata

A Bernády Ház emeleti galériájában január 10-éig még megtekinthető Vajda György, lapunk munkatársának egyéni kiállítása. A sajtó-, természet-, szocio- és művészfotókból álló kiállítás régebbi és újabb munkákat vonultat fel.

Magyar slágerparti a Jazz Clubban

December 30-án, pénteken 22 órától magyar slágerparti lesz a marosvásárhelyi Jazz Clubban. Lemezlovas: Andriss. A beugró 20 lej, hölgyeknek 23 óráig ingyenes. Asztalfoglalás a 0724-400-322-es telefonszámon.

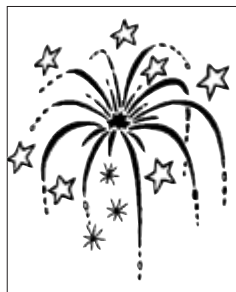

Kedves olvasóink!

Hirdetési irodánk nyitvatartása az év végén a következőképpen módosul:
***– december 30., péntek, 31., szombat és január 1., vasárnap:* ZÁRVA**
– január 2., hétfő: 10-13 óra között.
A december 30-i, műsormellékletet tartalmazó lapszám után a következő január 3-án, kedden jelenik meg.
Időközben a sürgős apróhirdetéseket (gyászjelentés, részvétnyilvánítás, megemlékezés) megjelentethetjük a Népújság online változatában.Telefon: 0728-082-259.

Népújság

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSAK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroska, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, **e-mail:** reklam@e-nepujsag.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000069
ISSN 1220–3475 (print);
ISSN 1584–3238 (online)

Ismét sztrájkolnak több nagy brit repülőtéren a határrendészeti dolgozók

Újabb többnapos sztrájkot kezdtek szerdán több nagy brit repülőtéren a határrendészeti dolgozók, miután a kormány továbbra sem teljesítette béremelési követelésüket.

A brit határrendészeti hatóság (UK Border Force) alkalmazottainak munkabeszüntetés-sorozata az egész karácsonyi és újévi utazási időszakra kiterjed: szakszervezetük december 23-tól 26-ig, illetve december 28-tól 31-ig hirdette meg az akciót.

A brit belügyminisztérium a szokásosnál hosszabb várakozási időre, késések, fennakadások lehetőségére figyelmeztette a Nagy-Britanniába készülő utazókat.

A karácsonyi sztrájkok idején mindazonáltal nem voltak nagyon jelentős fennakadások, mivel a kormány katonákat, köztisztviselőket és más területeken dolgozó, önkéntesen jelentkező kormányalkalmazottakat képzett ki a határrendészeti feladatok ellátására.

A UK Border Force végzi a brit határállomásokon – a repülőtereken, a kikötőkben és a nemzetközi forgalmú pályaudvarokon – az útlevelek ellenőrzését.

Nagy-Britannia csaknem három éve kilépett az Európai Unióból, így az EU-országokból érkezőkre ugyanazok a beléptetési szabályok érvényesek, mint a világ más térségeiből beutazókra.

A sztrájkok nem érintik a Londontól északra, illetve északkeletre fekvő Luton és Stansted repülőtereket, amelyekre a Magyarországról és Romániából beutazók többsége érkezik.

Sztrájkolnak viszont a határrendészeti dolgozók London két másik nagy nemzetközi repülőterén, Heathrow-n és Gatwicken.

A munkabeszüntetési akció kiterjed emellett Birmingham, Cardiff, Glasgow és Manchester repülőtereire.

Ágazati előrejelzések szerint a sztrájksorozat teljes időszakában várhatóan kilencezer menetrendszerű és charterjárat száll le ezeken a repülőtereken, 1,8 millió utassal a fedélzetén.

A londoni belügyminisztérium kéri, hogy a Nagy-Britanniába készülők ellenőrizzék légitársaságuknál, utazási irodájuknál vagy túraszervezőiknél járataik indulását.

A tárca javasolta, hogy az erre jogosult beutazók a sztrájkok idején használják az elektronikus beléptetőkapukat (eGates).

Ezeket a kapukat azok vehetik igénybe, akiknek biometrikus azonosítóval ellátott útlevelük van, betöltötték 12. életévüket – bár a 12-17 év közöttiek csak felnőttek kíséretében használhatják az e-kapukat –, és brit, európai uniós, illetve amerikai, kanadai, ausztrál, új-zélandi, japán, szingapúri, délkoreai, svájci, norvég, liechtensteini vagy izlandi állampolgárok.

A UK Border Force alkalmazottainak szakszervezete azzal indokolta a sztrájkokat, hogy a kormány az érdekképviselet által követelt 10 százalék helyett mindössze 2 százalékos béremelést ajánlott.

Nagy-Britannia évtizedek óta példátlan sztrájkhullámot él át ezekben a hetekben, mindenekelőtt a megélhetési költségek negyven éve nem tapasztalt ütemű emelkedése miatt.

A brit statisztikai hivatal (ONS) adatai szerint októberben 11,1 százalékos, novemberben 10,7 százalékos volt a tizenkét havi infláció Nagy-Britanniában.

Az elmúlt napokban sztrájkoltak a vasutasok, a tanárok, a kórházi ápolók, a mentősök és a buszsofőrök.

A vasúti dolgozók jelenleg is sztrájkolnak, és január 3-án újabb ötnapos sztrájkot kezdenek, ha addig nem sikerül megállapodásra jutni bérköveteléseikről. *(MTI)*

Ferenc pápa bejelentette, hogy XVI. Benedek nagyon beteg

Imádkozásra szólította fel a hívőket XVI. Benedek nyugalmazott pápáért Ferenc pápa a szerdai általános audiencián, hangsúlyozva, hogy a 2013-ban lemondott egyházfő nagyon beteg.

Ferenc pápa a vatikáni audienciateremben mondott beszédében arra kérte a jelenlevőket, rendkívüli imát mondjanak XVI. Benedekért.

Hangsúlyozta, hogy a nyugalmazott pápa „csendben támogatja az egyházat".

Ferenc pápa hozzátette, hogy elődje nagyon beteg. Arra kérte az Urat, adjon vigaszt XVI. Benedeknek, és mindvégig támogassa őt az egyház iránti szeretetteljes tanúságtételében.

A szentszéki sajtóközpontot vezető Matteo Bruni később megerősítette, hogy az utóbbi órákban súlyosbodott XVI. Benedek egészségi állapota. A szóvivő a helyzetet a nyugalmazott pápa előrehaladott korával magyarázta, hozzátéve, hogy XVI. Benedek folyamatos orvosi ellenőrzés alatt áll. Matteo Bruni elmondta, hogy Ferenc pápa az audiencia után felkereste XVI. Benedeket a nyugalmazott pápa vatikáni otthonában.

Joseph Ratzinger áprilisban töltötte be 95. életévét. 2005-ben választották pápává, és a modern kor első egyházfője volt, aki lemondott 2013 februárjában. Júniusban ünnepelte pappá szentelése 70. évét.

Ferenc pápa megválasztását követően a saját magának kijelölt nyugalmazott pápa címmel visszaköltözött a Vatikánba, ahol azóta is a Mater Ecclesiae kolostorban él. A pápai állam területét nagyon ritkán hagyta el, utoljára 2020 júniusában, amikor fivére, Georg temetésére utazott. Akkor mutatkozott utoljára a nyilvánosság előtt.

Ferenc pápa december elején nyilatkozott arról, hogy gyakran találkozik a nyugalmazott pápával, akivel majdnem szomszédok, hiszen vatikáni lakóhelyük közel esik egymáshoz.

A pápa az audiencián bejelentette, hogy apostoli levelet bocsát ki Szalézi Szent Ferenc halálának 400. évfordulóján. A szent az újságírók és írók oltalmazója.

XVI. Benedek korábban a keresztény humanizmus példaképének nevezte a szentet. *(MTI)*

Az ukrán kormány ENSZ-békecsúcsot szeretne

Az orosz támadás első évfordulója előtt buzdít nemzetközi békecsúcsra az ukrán vezetés. Kijev arra törekszik, hogy jövő év február végéig csúcstalálkozót rendezzenek a békéről, lehetőleg az ENSZ-ben, António Guterres főtitkár közvetítésével.

Dmitro Kuleba ukrán külügyminiszter az AP amerikai hírügynökségnek hétfőn adott interjúban úgy fogalmazott, hogy Ukrajna mindent megtesz azért, hogy megnyerje az Oroszország ellen vívott háborút 2023-ban. Hozzátette, hogy a diplomácia mindig fontos szerepet játszik.

„Minden háború diplomáciai úton ér véget. Minden háború annak eredményeként ér véget, hogy mi történt a csatamezőn, és mit értek el a tárgyalóasztalnál" – mondta, hozzátéve, hogy Ukrajna szeretné, ha február végén, a háború kezdetének évfordulója környékén létrejöhetne egy csúcstalálkozó.

„Az ENSZ lenne a legjobb helyszín erre, mert ez nem arról szól, hogy valamelyik országnak kedvezzünk. Ez arról szól, hogy tényleg mindenkit bevonjunk" – mondta.

„Először Oroszországot nemzetközi bíróság elé kellene állítani…"

Arra a kérdésre, hogy Moszkva meghívást kapna-e erre a csúcstalálkozóra, azt felelte, hogy ehhez először Oroszországot nemzetközi bíróság elé kellene állítani háborús bűncselekmények miatt. „Oroszország csak így kaphatna meghívást."

Kuleba kiemelte, hogy António Guterres már bizonyította, hogy hatékony közvetítő, hatékony tárgyaló, és legfőképp az elveihez és az integritásához ragaszkodó ember, ezért szívesen látnák az ő részvételét.

Az interjúban az ukrán külügyminiszter kitért arra is, hogy

Dmitro Kuleba ukrán külügyminiszter – YouTube

„tökéletesen elégedett" Volodimir Zelenszkij ukrán elnök múlt heti washingtoni látogatásának eredményeivel.

Elárulta, hogy az Egyesült Államok azt ígérte, különleges eljárás keretében hat hónapon belül üzembe helyezhetik Ukrajnában a Patriot légvédelmi rakétarendszert, amelynek a működtetéséhez szükséges kiképzés egyébként nagyjából egy évet vesz igénybe. *(Euronews)*

Ország – világ

Januártól nem lesz üzemanyagár-kompenzáció

Romániában 2023. január elsején kivezetik az üzemanyagok 50 banis árkompenzációját – jelentette be a szerdai kormányülés elején Nicolae Ciucă miniszterelnök. A kormányfő szerint a július elsején három hónapra bevezetett, majd újabb három hónapra meghosszabbított intézkedés kezdetben hatástalannak tűnt, utóbb azonban hasznosnak bizonyult. Ciucă azt ígérte: ha az árak ismét olyan mértékben emelkednek, hogy meghaladják a polgárok vásárlóerejét, újból bevezetik az árkompenzációt. A kompenzációs rendelet alapján az 50 banis árcsökkentést vállaló kereskedőknek 25 banit megtérített az állam. Az árkompenzáció úgy valósult meg, hogy eladott literenként 25 banival csökkentik az illető cég által befizetendő adóterheket. *(MTI)*

DIICOT-főügyészt választanak

Az igazságügyi minisztérium szerdán bejelentette, hogy elindította a szervezett bűnözés és terrorizmus elleni ügyészség (DIICOT) főügyészének 2023. március elsejéig tartó kiválasztási eljárását. A posztra pályázó ügyészek 2023. február 7-ig iratkozhatnak be a versenyvizsgára. A jeentkezők február 24-27. között mutatják be pályázatukat az igazságügyi miniszternek és a felvételi bizottságnak az igazságügyi minisztériumban. A vizsgainterjún ellenőrzik a vezetői és a kommunikációs készségeiket, illetve felmérik azt, hogy miként viszonyulnak a szakma értékeihez és a megpályázott munkakörhöz. A minisztérium március elsején közli a vizsgák eredményét, és ugyanaznap továbbítja az indoklással ellátott javaslatát a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács (CSM) ügyészi részlegének. Az utóbbi testület véleményezi a pályázó alkalmasságát. *(Agerpres)*

Elhagyott gyermekek

2022 első fél évében 214 gyermeket hagytak el a szülészeten vagy más kórházi részlegeken, kettővel kevesebbet, mint 2021 első hat hónapjában – derül ki az országos gyermekvédelmi és örökbefogadási hatóság (ANPDCA) adataiból. A 214 gyermek közül 171-et a szülészeteken, 42-t a pediátriai részlegeken, egyet pedig más kórházi részlegen hagytak. A kórház elhagyása után 94 gyermek visszakerült a családjához, kettőt rokonoknál, kilencet más családoknál, 92-t nevelőszülőknél helyeztek el, a többiek befogadó otthonokba kerültek, hat kivételével, akik számára más megoldásokat találtak – derül ki az országos gyermekvédelmi és örökbefogadási hatóság adataiból. *(Agerpres)*

Szünetel a határforgalom a lónyai közúti határátkelőhelyen

Az ukrán oldalon áramszünet van, ezért szünetel a határforgalom Magyarországon a lónyai közúti határátkelőhelyen, a leállás a ki- és belépő irányú forgalmat egyaránt érinti – közölte a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság szerdán közleményben a police.hu oldalon. A rendőrség azt tanácsolja az Ukrajnába utazóknak, hogy a várakozás elkerülése érdekében válasszák a záhonyi, a beregsurányi vagy a tiszabecsi közúti határátkelőhelyek valamelyikét. A külföldre utazóknak érdemes elindulás előtt tájékozódni a határátkelőhelyek nyitvatartási idejéről és az aktuális várakozási időkről a rendőrségi honlap Határinfó oldalán, valamint a Rendőrségi Útinformációs Rendszer (Rutin) mobilapplikáció segítségével – hívták fel a figyelmet. *(MTI)*

Ne legyünk pesszimisták!

(Folytatás az 1. oldalról)

nyújtani Románia nemzetközi presztízsének javításához. Az elnök szerint a schengeni csatlakozás egyik előfeltétele az ország nemzetközi megítélésének javítása, annak bizonyítása, hogy Románia maradéktalanul eleget tesz nemzetközi vállalásainak.

Ezért arra kérte a kormányfőt és a parlamentet, tegyenek eleget az Európa Tanács nemzeti kisebbségekre vonatkozó ajánlásainak, melyek alkalmazását Románia vállalta. Teljesíteni kell ezeket a kötelezettségvállalásokat, így igazolva, hogy a schengeni csatlakozási feltételeket is be fogják tartani hosszú távon.

Ezzel újabb követ dobott a felszín alatt csendesebb periódusok idején is morajló nacionalista mocsárba. Amely annyira felkavarta a kedélyeket, hogy azóta is ez a téma minden híradó és vitaműsor fő attrakciója. És szokás szerint mellékvágányra kerül ilyenkor a kormányzati káosz, a létbizonytalanság, az újabb járványhullám veszélye, a társadalmi elégedetlenség, az újabb adók bevezetése, a fokozódó gyógyszerhiány és a többi.

De ne legyünk pesszimisták!

Január elsejétől 12,5 százalékkal nő a nyugdíjpont, az 1500 lej alatti nyugdíjasok 1000 lej, az 1501–2000 lej közötti nyugdíjjal rendelkezők 800 lej, a 2001 és 3000 lej közötti jövedelemmel rendelkező nyugdíjasok pedig 600 lej plusztámogatást kapnak. Segítséget nyújtanak az energiaszámlák kifizetésére a 60 év fölötti, 2000 lej alatti jövedelmű nyugdíjasoknak. És nő a gyermekpénz is: 30, illetve 12 lejjel.

Kell ennél több?

A türelmi idő alatt sem sikerült eltakarítani a szemetet

Felbontják a szerződést a Brantner Veres céggel

Miután a marosvásárhelyi utcai takarítást végző Brantner Ecologic céggel szerződést bontott a város, szerdán a 2-es számú hulladékgazdálkodási régió közgyűlése a Brantner Veres céggel kötött szerződés felbontása mellett döntött – tájékoztatott Tóth Brezovszky Andrea**, az Ecolect Közösségi Társulás ügyvezető igazgatója.**

Mezey Sarolta

A Maros megyei 2-es számú hulladékgazdálkodási régió – amelyhez Marosvásárhely, Nyárádszereda és további 16 környező település tartozik – december 28-i közgyűlésén elemezték, hogy a Brantner Veres köztisztasági cégnek a 30 napos türelmi időben sikerült-e betartania azokat a kötelezettségeket, amelyeket a szerződés megkötésekor vállalt, sikerült-e kiküszöbölnie a hulladékgyűjtéssel kapcsolatos hiányosságokat, amelyek az elmúlt időben a cég munkáját jellemezték.

– Sajnos, a terepen is látható, hogy nagy mennyiségű hulladékot nem gyűjtöttek össze, nem szállítottak el. A programot nem tartották be. A közgyűlésen részt vevők megállapították, hogy a cégnek nem sikerült a hiányosságokat kiküszöbölnie, és jelenleg is nagy gondok vannak a hulladékgyűjtéssel. Mivel a cég nem tett eleget a kötelezettségeinek, szerződésbontásra kerül sor – fogalmazott Tóth Brezovszky Andrea, az Ecolect Közösségi Társulás ügyvezető igazgatója.

A cég 90 napig még köteles ellátni a feladatát

A jelenlegi szolgáltatónak még 90 napig kötelessége biztosítani a szolgáltatás folytonosságát. Ez alatt az idő alatt az Ecolect egyesületnek új feladatfüzetet kell előkészítenie, és a közbeszerzési eljárás alapján meg kell szerveznie a szolgáltatás folytonosságát.

– *Mi a garancia arra, hogy a 90 nap alatt a Brantner Veres cég rendes szolgáltatást nyújt, tekintettel arra, hogy a 30 napos türelmi idő alatt sem tudta megfelelően végezni a dolgát?* – tettük fel a kérdést az egyesület ügyvezető igazgatójának.

– Garanciát ilyen szempontból senki sem tud adni, viszont vannak kötelezettségek, amelyeket teljesíteni kell ez alatt a 90 nap alatt is. Olyan szolgáltatásról van szó, amely nem függeszthető fel, nem szüntethető meg – mondta Tóth Brezovszky Andrea.

Felvetettük, hogy lehetnek-e jogi következményei a társulásra nézve a szerződés felbontásának. Az igazgató elmondta, abban az esetben, ha a cég hibájából bontják fel a szerződést, egy negatív véleményezést tartalmazó dokumentumot állít ki az egyesület, ami megakadályozza a céget, hogy további közbeszerzési eljárásokon vegyen részt.

A lakosság jogos elvárása, hogy tiszta, rendezett környezetben éljen, ami sem Marosvásárhelyen, sem a környező településeken nem történt meg. Pedig egy osztrák érdekeltségű cégtől minőségi szolgáltatást reméltünk. Az, hogy kinek milyen anyagi érdeke fűződik a hulladékgazdálkodáshoz, a lakosságot nem érdekli, viszont az, hogy a szemétdíj ellenében nem tisztaságot, hanem hulladékhegyeket „kap”, az már igen. Soha ilyen szemetes, rendetlen nem volt a város, s most újabb olyan 90 nap elé nézünk, amikor csak reménykedhetünk, hogy az utcákból, a tömbházak szeméttárolóiból elhordják a szemetet azok, akik eddig sem tették.

Fotó: Nagy Tibor

Alternatív fűtési rendszerre gyűjt a Magyarfülpösi Szórványkollégium

Sok kis adomány nagy dolgokra képes

450 nagylelkű személyre lenne szükség, aki 100 lejes adományával segítene megoldani a Magyarfülpösi Szórványkollégium fűtésgondjait. A szórványban élő magyar gyerekeket felkaroló kollégiumban jelenleg gázzal fűtenek, azonban egyre nagyobb kihívást jelent előteremteni a számlák kifizetéséhez szükséges összegeket, ezért alternatív fűtési megoldásra szeretnének áttérni, ehhez kérik a közösség segítségét.

Menyhárt Borbála

Fotó: Gui Angéla

A Magyarfülpösi Szórványkollégium feladata lehetővé tenni az anyanyelven való tanulást a Mezőségen élő nehéz sorsú magyar gyerekek számára. A szórványkollégiumot megálmodó és létrehozó Ady István református lelkipásztor immár több mint két évtizede a mindennapjait annak szenteli, hogy szórványban és mélyszegénységben élő magyar gyerekeket taníttat, étkeztet, és lelkes csapatával együtt próbál segíteni nekik abban, hogy jobb életük legyen, mint szüleiknek, nagyszüleiknek. Ő az, aki elmegy a szülőhöz, és arra kéri, ne tartsa otthon a gyerekét, ne gyújtson tüzet a füzettel, engedje tanulni, hogy legyen valaki belőle.

A Magyarfülpösi Szórványkollégiumban tanuló gyerekek magyar vagy vegyes, mélyszegénységben élő családokból származnak. Amint Ady István lelkész rámutatott, a gond az, hogy generációkra visszamenő rossz mentalitás jellemző rájuk. A nagyszülők sok esetben az egykori állami gazdaságok mellett létező szolgaházakban, tanyákon laktak. A szülők ottmaradtak a rendszerváltás után is, nagy részük nem járt iskolába, írni-olvasni nagyon kevesen tudnak, és a gyerekek ebben a környezetben nőnek fel, ezt a példát látják. A szülők mentalitását megváltoztatni lehetetlen, de legalább a gyerekeknél szeretnének változást elérni, és egy jobb jövőt biztosítani nekik. A szórványkollégiumban nem csak délelőtti oktatás folyik, a gyerekek hétfőtől péntekig ott tartózkodnak, csupán hétvégére kell hazamenniük a nincstelenségbe. Jelenleg 48 gyerekről gondoskodnak, a legkisebb óvodáskorú.

Ady István, a szórványkollégium vezetője lapunknak elmondta, alternatív fűtési megoldást szeretnének kiépíteni, ugyanis a fülpösi bentlakásban gázzal fűtenek, és a jelenlegi gázárak miatt nagy kihívást jelent előteremteni a havi számlákra a szükséges összegeket. A pellettel való fűtés mellett döntöttek, ugyanis ez hosszú távon előnyösebb lenne számukra. Az alternatív fűtési hálózat kiépítése azonban 45 ezer lejbe kerül, ebből 25 ezer lej a pelletes kazán, 15 ezer a szerelés és 5 ezer lej a pellet fűtőanyag. Ezen összeg előteremtéséhez kérik a közösség segítségét, hiszen ha sok kicsi sokra megy alapon akadna 450 személy, aki 100 lejt szánna erre a célra, biztosítva lenne a költséghatékonyabb fűtés a kollégiumban élő gyerekek számára. A lelkész hozzátette, a beruházás részeként a meglévő épülethez hozzá kell toldani egy kis helyiséget, ahol a pelletes kazán helyet kaphat, viszont a napokban igazi örömhír érkezett, a közösségi oldalon közzétett felhívásuk nyomán megkereste őket egy szászrégeni vállalkozó, aki vállalta, hogy a kazánnak helyet adó kis épületet adományként fölépíti, ami óriási segítséget jelent. Így a kazán beszerzése, a szerelés, valamint a fűtőanyag megvásárlása marad hátra. Előreláthatólag a jövő téli idényre készülne el a beruházás, ezért az idei fűtési szezonban még valahogy ki kell gazdálkodniuk a költségeket, próbálnak spórolni, ahogy tudnak.

Ady István megjegyezte, bár az utóbbi időben kevesebb az adományozó, mégis akadnak, akik szívükön viselik az általuk felkarolt gyerekek sorsát. Előfordult, hogy egy ismeretlen család hívta fel, hogy hozzájutottak egy bizonyos összeghez, amire nincs szükségük, és fel szeretnék ajánlani a szórványkollégiumnak. Ugyanakkor visszatérő támogatójuk az Egy Vérből Vagyunk Alapítvány és annak a vezetője, Gui Angéla, aki az adományok mellett olyan élményeket varázsol a gyerekek mindennapjaiba, amelyeket otthon sosem tapasztalhatnának meg. Immár két alkalommal az alapítvány sporttábort szervezett számukra, idén pedig a karácsony előtti időszakban, amellett, hogy új, meleg cipővel ajándékozott meg minden gyereket, közösen készülődtek az ünnepre, fát díszítettek, mézeskalácsot sütöttek.

Aki segíteni szeretne a szórványkollégiumnak abban, hogy sikerüljön kiépíteni az új, alternatív fűtési hálózatot, az a következő számlaszámokra utalhatja adományát:

RO06BRDE270SV02487352700 – EUR
RO79BRDE270SV03274502700 – RON
RO27BRDE270SV81501192700 – HUF

Adományozáskor fel kell tüntetni a FUNDATIA REGENBOOG CURCUBEU SZIVARVANY nevet, de ajánlott azt is odaírni megjegyzésként, hogy adomány kazánra.

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Bodolai Gyöngyi

Betegség, gyógyulás és gyógyítás a magyar irodalomban (6.)

Kiss Zsuzsánna

A felvilágosodás nyomában forradalmi terror, vérgőzös háborúk és rafinált besúgórendszerek következtek. Nem túl heroikus kor volt ez, amelyből aztán kibontakozott a romantika hőskultusza. A „dunántúli késő Herkules”, **Berzsenyi Dániel** (1776–1836) költészetében „minden az erő körül forog. […] Múzsája is birkózva győz, és ércbuzogány rezeg kezében. Az életet is, mint roppant erőknek az enyészet ellen való hasztalan harcát éli át, és önti bele költészetébe.” (Szerb Antal) Berzsenyi világszemléletében az „ép testben ép lélek” alapigazságát egyrészt az erkölcsös és közhasznú, másrészt a meghitt társakkal és családdal rendelkező életforma eszménye egészíti ki. E tágas ideál beteljesítését várja és kéri számon oly hevesen *A magyarokhoz* címzett két nagyszerű ódájában.

Berzsenyi Dániel

Mindkét ódának az alapmotívuma a vér. Az első ódában már a felütés a nemzet egészséges életét lassú méreggel, lassú halállal rontó tényezőket veszi szemügyre. Nyolcszáz év történelmi csapásai, a társadalmi hátrányok nem fenyegetik úgy a magyarságot, mint az, ha a nemzeti lét erkölcsi alapja összeszedől, fejtegeti a költő.

„Romlásnak indult hajdan erős magyar!
Nem látod, Árpád vére miként fajúl?
[…] minden ország támasza, talpköve
A tiszta erkölcs, melly ha megvész:
Róma ledűl, s rabigába görbed.” (*A magyarokhoz I.,* 1796–1810)

A második óda a világ egészének egyfajta megemelt, váteszi nézőpontból való bemutatásával kezdődik. A forrongó és háború sújtotta Európát mintha a bosszú fúriái pusztítanák. E veszélyben a költő a csak azért is heroikus kitartásra biztat, a nemzet alvó lelkét ébreszti:

„Forr a világ bús tengere, oh magyar!
Áldz Erynnis lelke uralkodik,
S a föld lakóit vérbe mártott
Tőre dühös viadalra készti.
[…] Ébreszd fel alvó nemzeti lelkedet!
Ordítson orkán, jőjön ezer veszély,
Nem félek. A kürt harsogását,
A nyihogó paripák szökését
Bátran vigyázom. Nem sokaság, hanem
Lélek s szabad nép tesz csuda dolgokat.”
(*A magyarokhoz II*., 1807)

Berzsenyi szemlélődő, melankóliára hajló alkat, de a nagy eszmék és célok kifejezése mellett mindig megjeleníti a természet, az évszakok, a barátságos otthon és közösség illanó szépségeit, vagy nosztalgiával szól a szárnyas idő sodrásában fogyatkozó öröm és harmónia varázsáról. *Vitkovics Mihály*hoz írt episztolája a vidéki és a pesti élet párhuzamait és ellentéteit tárja elénk, széles panorámát festve, miközben hagyománytartó, de változtatni (a hamarosan napirendre kerülő társadalmi reformokra) is képes, tevékeny, alkotó és közösségi életre buzdít. Vörösmarty *A merengőhöz* (1843) című versének méltó előzménye ez a lírai mestermű. Szinte szokatlanul egészséges, tartós és sziporkázó derűt áraszt. Nézzük a csillogó hangulatú baráti kitárulkozás utolsó szakaszát:

„Ha van mit ennünk, innunk és szeretnünk,
Ha józan elméink, s testünk nem beteg,
Kívánhatunk-e s lelhetünk-e több jót,
S adhatnak-é mást a királyi kincsek? –
Igy ír, így érez, így él most barátod,
Ki téged, édes Miskám, megkeres
Az új Zephyrrel s első fülmilével,
S veled csevegni és nevetni fog.”
(*Vitkovics Mihályhoz*, 1815)

„A nagy művek néha, ahelyett, hogy felemelnék, eltakarják alkotójukat. A *Hymnus* nélkül Kölcseyt jobban ismernénk; jobban számon tartanánk egyéb érdemét” – írta Illyés Gyula 1938-ban, Kölcsey halálának századik évfordulóján. És valóban, nem vesszük eléggé tudomásul, mekkora gondolkodót, micsoda szónokot, irodalomkritikust, költőt, esszé- és prózaírót tisztelhetünk **Kölcsey Ferenc**ben (1790–1838), aki a törvénytelenül hűtlenségi perbe fogott ifj. Wesselényi Miklósnak harcos védőügyvédje volt, utolsó leheletéig. Mindenkori iskolai tananyag a *Himnusz* párverse, a Prédikátor könyvéből is eredeztethető *Vanitatum vanitas*, s talán *Zrínyi első és második éneke,* sőt a *Parainesis Kölcsey Kálmánhoz* című erkölcsbölcseleti és pedagógiai értekezésről is hallottunk. Itt és most csupán a betegség és terápia kérdéskörére szorítkozunk…

Az 1823-as esztendővel egyszerre született Petőfi Sándor, aztán január 22-ére elkészült a *Himnusz*, s pár héttel később Kölcsey az ódai, magasztos *Himnusz* „ellenversén” kezd dolgozni. Hetekig csiszolja a *Vanitatum vanitas*t, e kiábrándult, szkeptikus, sőt ironikus bölcseleti költeményt. Most nem a Herder által megjósolt nemzethalál perspektívájából szemléli a világot, hanem mintegy időn, téren, az isteni gondviselésben való bizakodáson is túlról, kívülről. Ezért oly hidegen logikus az érvelése. A férfias erény, a virtus ezért minősül „hagymáz”-nak: hastífusznak, az „érzemények” pedig beteges vérbőségnek, a „vértolulás kínjelé”-nek. A költő halálának évében íródott *Zrínyi második éneke* a nemzethalál hidegrázásos látomása. Vajon a „vérkönny” és „méreg” marta, végveszélybe süllyedő magyar nemzet riasztó képével a költő beletörődésre vagy felrázásra serkenti olvasóit?

Kölcsey Ferenc

Kérdésünkre megnyugtató választ Kölcsey *Mohács* című értekezésében találunk, melyet a mohácsi csata háromszázadik évfordulójára írt a költő: a múlt elfeledése öngyilkosság, tehát az emlékezés fontos feladatunk. Hiszen „egész nemzet élete, mint egyes emberé”, és ezen élet különböző korszakait az emlékezet bármilyen csapások alatt is képes egységben tartani. A *Mohács* romantikus látomás a javából, miközben lélektanilag is remekül felépített szónoklat. Az ősök szelleme „rémletes arccal” jelenik meg a „vérpárától terhesült levegőben”, és kérdezi:

„Nép, mi vagy? Hol a bizonyság, hogy tőlünk származtál? Hazát alkotánk, s te reánk nem emlékezel, jaj neked, a meg nem hálált örökségen átok fekszik, melyet csak hosszú megbánás törülhet le. […] Minden nemzet, mely elmúlt kora emlékezetét semmivé teszi, vagy semmivé lenni hagyja, saját nemzeti életét gyilkolja meg; s akármi más kezdődjék ezentúl, az a régi többé nem lészen.” (*Mohács*, 1826)

A magyar romantika váteszköltője, a 19. századdal született **Vörösmarty Mihály** (1800. dec. 1. – 1855. nov. 19.) eredendően példásan rendszerető és puritán, mértékletes ember volt, „zárdás barátnak” nevezték, bár „jó magyarosan” enni mindig szeretett. Egyéni csalódásai, majd az 1848–49-es események súlya alatt azonban a költő lelki egyensúlya felborult, egészsége összeroppant; mániás depresszióban szenvedett, elhanyagolta öltözetét, szivarozni és inni kezdett (*„Borban a gond megbetegszik,/Él a kedv” Fóti dal*, 1842). Ugyanakkor óriási tévedés az elaggott költőre vérbajt és elmeháborodást „fogni”, mert egyik állítás sem igaz! Az előbbire Gyulai Pál egy mondatának félreértelmezéséből következtetett Szirmayné Pulszky Henriette 1935-ben, az utóbbit a nyugatosok közül többen vélelmezték, de semmi nem igazolódott e feltevésekből, hiszen a mai orvostudomány világosan megkülönbözteti a kedélybetegséget az elmebetegségtől (Czeizel Endre: *A magyar költő-géniuszok sorsa*, Budapest, Génius kiadó, 2012, 65-89.).

Vörösmarty a zárkózottságot és a melankóliára hajló kedélyt édesapjától örökölte. Édesanyja, Csáthy Anna füvesasszony hírében állt; Gyulai Pál szerint „gyógyszertárára éppen annyi gondot fordított, mint éléskamrájára. Ott állottak szép rendben a szárított gyógyfüvek, gyökerek, saját kezével készített tapaszok és kenőcsök. Különösen értett a csonttörések, vágott sebek és különféle gyermekbetegségek gyógyításához, a falubeliek hozzá fordultak, ha valami panaszuk volt.” Vörösmarty két verset szentelt a hideg vizes gyógykúráiról Európa-szerte híressé vált Vinzenz Priessnitznek. *A vaddal köz italt…* kezdetű epigrammája így hangzik:

„A vaddal köz italt meg kezdé vetni az ember,
S gőgje fejében kór, agg leve, és nyavalyás,
Prieznitz visszaadá a víznek régi hatalmát,
S ősi erőben kél újra az emberi faj.” (*A vaddal köz italt…*,1839–40)

Vízgyógy című versében pedig – három évvel az 1838-as nagy pesti árvíz után! – a víz kettős erejéről beszél, amelyet az emberi értelemnek kell ellenőrzés alatt tartani: a víz rombolni, pusztítani képes, de táplál és gyógyít is:

„Árja megöl, de szelíd gyógyszerré lesz,
ha beteg vagy,
S szűz forrásaiból vissza jön életerőd:
Természettől nyert a víz kétféle hatalmat,
Isteni áldássá tette az emberi ész.”
(*Vízgyógy*, 1841)

Vörösmarty homeopata orvossal konzultált a legtöbbet, saját házipatikát állított össze homeopátiás szerekből, s barátainak szívesen adott a tanácsok mellé orvosságokat is. A költő közreműködésével jelenhetett meg Magyarországon az első homeopátiával foglalkozó tudományos publikáció (az általa szerkesztett Tudományos Gyűjteményben). A homeopátia atyját, Samuel Hahnemannt is versben ünnepelte:

„Eddig anyag harcolt anyag ellen a bús beteg ágyán,
Durva csatájok közt kín vala élni tovább.
De te jövél, s parányokból felidézted az alvó
Szellemeket, s küldéd mesteri bűvöd alatt.”
(*Hahnemann*, 1844)

Vörösmarty a zseni érzékenységével ábrázolta a dúlt lelkiállapotú embereket. Már az 1830-as keltezésű, örök érvényű filozófiai költeménye, a *Csongor és Tünde* is tele van túlfokozott idegállapotú hősök lélekrajzával. A mű elején, Miríggyel való első találkozása után Csongor megérzi, hogy elmulasztotta „hatástalanítani” a mézesmázosnak tűnő, de valójában elvetemülten gonosz „boszorkányt”. Ezért jegyzi meg Csongor, bár csak magában, „félre”: „Hogy gebedj meg, azt kívánom,/Mérged tengerében.” Az archetipikus hőspárok, a Csongor–Balga, illetve a Tünde–Ilma kettősök a szellemi-idealisztikus, kompromisszumra képtelen, illetve a földies, megalkuvásra is hajló emberi lélek két végletét tükrözik, amely két végletet csak együtt élhet győzedelmesen, tehát mindig egymásra van utalva. A három manó az értéksemleges, nem jó és nem rossz, azaz erkölcsiség nélküli erőket, a szolgaságra befogható eszközlényeket testesíti meg. Ők, Duzzog, Bezzeg és Kurrog akár a jó szolgálatába is állíthatók… Tünde úgy biztatja kitartó hűségre az őt minduntalan elszalasztó Csongort, hogy bevallja, ő is epekedve szenved: „Érted égve, érted aggva/Vérzek én is orvosolhatatlanúl.” Majd a legkeserűbb órán, az Éj királynője előtt gondolkodás nélkül lemond a tündérlétről, az örök életről, a röpke földi boldogságért cserébe. Rész és egész, betegség és egészség kozmikus és lélektani összefüggéseiről bámulatos pontossággal ír Vörösmarty. Láttatja velünk, ahogyan Ledér kiszolgáltatott Mirígynek, mert szeretetlen és mert fél a nélkülözéstől. Vörösmarty tollán a természet minden parányi és nagy teremtése, sőt az egész kozmosz érez, lelket is „ölt”, amint a „sötét és semmi lény nem lakta éjéből” az Éj királynője „megszüli a világot”. A teremtés és az időbe-térbe vetettség rejtélyét ismerve azonban az Éj királynője nem sugároz boldogságot vagy reményt: „Fáradtan ösvényikből a napok/ Egymásba hullva összeomlanak.” Pedig az Éj királynője még a reformkor hajnalán szólal meg; a hazára és benne a költőre majd csak Világos után szakad a világvégi sötétség.

Vörösmarty Mihály

Szép Ilonka „belső baj” miatti korai hervadásának finom rajzától kezdődően (1833) Vörösmarty egyre intenzívebb látomásokban ontja megdöbbentően éleslátó „diagnózisait” a hazát és a nagyvilágot emésztő „betegségekről” – teszi mindezt a gyógyítás szándékával (*Az élő szobor*, 1839–41, *Az úri hölgyhöz*, 1841, *Mit csinálunk?,* 1844, *Az emberek*, 1846, *Országháza*, 1846, *Jóslat*, 1847). Álnéven (Hazay Gábor) írt újságcikkeivel, hatalmas ívű verseivel Vörösmarty szándéka felrázni olvasóit a mély pesszimizmusból, és belső tisztulásra, küzdésre buzdítani, konkrét feladatok és célok felé sarkallni őket: *„A gyűlöletnél jobb a tett,/Kezdjünk egy újabb életet. […] Vagy nincs erőnk? Az nem lehet,/Ártunk egymásnak eleget.”* (*Jóslat*) Igaz, hogy Kemény Zsigmond szerint Vörösmarty „biztatásai hasonlítottak a csüggedéshez”, de a zárkózott és borúlátó költő minden alkotása példázza a felülemelkedést önmagunkon, és „kitermeli” az igazság és a „jobbulás” ellenállhatatlan szomját. Hiszen a „fásult nemzedék” csüggedése nem erkölcsös (*Gondolatok a könyvtárban*, 1844). A világosi fegyverletételt, az önkényuralmi időszakot azonban Vörösmarty, hiába van végre felesége, családja, már személyesen is végpusztulásként élte meg. A bujdosást nem bírta, feljelentette önmagát a katonai törvényszéknél. Kegyelmet kapott, de családját fenntartani alig tudta, elhanyagolta magát, állandó anyagi gondok kísérték. „Vértolulások” törtek rá, nehézlégzéssel súlyosbítva, szívelégtelenség és tüdővizenyő kínozta.

Kevesebbet alkotott, azaz legtöbb kései versét elégette, öncenzúrából. Ami fennmaradt, az *Előszó* (1850-51), *Az ember élete* (1854), *A vén cigány* (1854), a félbemaradt *Fogytán van napod* (1855) mind-mind tökéletes remekmű, és egyben tanúsítvány egyén és közösség „szűnhetetlen gyötrelméről” – de orvoslás és gyógyszer egyszersmind: Vörösmarty kései költészete a legmagasabb művészi szinten végzett gyászmunka. Halála (abban a Váci utcai házban, ahol huszonöt évvel korábban Kisfaludy Károly halálos ágya fölött a reformkor voltaképpen elkezdődött) is fordulópont: temetése húszezer ember részvételével néma tüntetés…

„A Jóisten a tenyerén hordoz”

Mi van a mosoly mögött?

Dr. Horváth Ildikó szászrégeni háziorvosról tudom, hogy népes családból származik, amelynek sok tehetséges tagját volt szerencsém megismerni, és úgy gondolom, hogy jó érzés közéjük tartozni. Hallottam a magyarláposi nagyapáról is, aki sok területen volt kiváló, a zenétől kezdve egészen a sportig. Előbb meglepett, de aztán jól átgondolva természetesnek tartottam, hogy családorvosként nemcsak rövid prózai írásai jelentek meg irodalmi lapokban, legutóbb az ismert kanászdalt is továbbírta, az eredetinél enyhébb, de mai világunkhoz, életkörülményeinkhez igazítva.

Bodolai Gyöngyi

– Kérlek, mesélj a családodról!

– Valóban szép nagy családunk van. Édesanyám részéről a nagymamám dunántúli, balatonfüredi, nagyapám egy tizenhárom gyermekes magyarláposi családból származott. Nagymamámat a magyar világban helyezték óvónőként Láposra, ahol nagyapámmal megismerték és megszerették egymást. Arra emlékszem, hogy nagymama, aki szép asszonyka volt, mesélte, hogy még az esküvője napján sem akarta elhinni, hogy az a gyönyörű, sudár bajuszos fiatalember elveszi őt feleségül.

– Úgy emlékszem, hogy kiváló zenepedagógusnak tartották, de sportrendezvényeken is bíráskodott.

– Több hangszeren játszott, és kijárt a Lápos környéki falvakba, ahol például hegedülni, harmonikán játszani tanította a gyermekeket. Arra emlékszem, hogy néha tele volt az udvarunk muzsikáló gyermekekkel, és nagy előadásokat szervezett, amiben szintén kiváló volt. Nagy családi találkozókra is összehívta a rokonságot, és a nagymamám dolga volt a fényképészt értesíteni. Mivel nőgyógyász édesapámat és gyógyszerész édesanyámat hol ide, hol oda helyezték az országban, én a nagyszüleimnél voltam sokáig, ott jártam óvodába, és ott kezdtem az iskolát. Amikor a szüleim mindketten egy városban találtak állást, negyedikes koromban magukhoz vettek. Mivel édesapám szeretett volna kórházban dolgozni, végül Szászrégenben állapodtak meg, és hatodiktól ott folytattam az iskolát.

Az édesapám vonalán a marosújvári Géza nagyapámék is hatan voltak testvérek, Szilágyi nagyanyámék is többen. Bár sokan elszármaztak Magyarországra, az unokatestvérekkel tartjuk a kapcsolatot, amennyire tudjuk. Egy van, akit nagyon szerettem, de Anikónak biztosan megváltozott a családneve, így elveszítettem, és azóta sem találtam rá.

– Magyarlápos, Segesvár, Szászrégen – változatos iskolai életed lehetett a változó környezetben. Gondolom, Régenben érettségiztél. Édesapád példája miatt választottad az orvosi egyetemet?

– Lázadó korszakomban még azért sem akartam orvos lenni. Matematika-fizika osztályban végeztem, nemrégiben volt az osztályfőnöknőm temetése. Jó osztályközösség volt, segítettünk egymásnak. Bár a nyelveket, az irodalmat, a testnevelést szerettem, mivel a barátaim az orvosira felvételiztek, én is nekiálltam tanulni. Sikerült, de az első évet nagyon nehéznek éreztem, különösen az anatómiát és a szövettant, viszont akkoriban nem úgy volt, hogy egy év után váltogatjuk az egyetemeket; ahova az ember bejutott, azt kellett elvégezni.

A későbbiekben voltak nagyon szerethető tantárgyak, amelyeket szívesen tanultam. Jó volt az évfolyamunk, s bár sokan külföldre távoztak, a mai napig tartjuk a kapcsolatot, és szívesen találkozunk egymással.

– Miért döntöttél a családorvosi szakosodás mellett?

– Az egyetem elvégzése után férjhez mentem Kiss Déneshez, a Marosvásárhelyi Rádió szerkesztőjéhez, majd megszületett az első gyermekünk, utána rezidensvizsgát tettem, és végül a családorvoslást választottam. Szászrégen marosvásárhelyi bejáratához közel van a rendelőm, kétezer körüli a pácienseim száma. Bár napi húsz beteg ellátását engedi a biztosítási pénztár, az utóbbi időben naponta harmincan, sőt negyvenen is megfordulnak a rendelőben.

– Feltételezem, hogy az influenzajárvány miatt szaporodott meg a napi munkád.

– Igen, a krónikus betegek mellett egyre többen jönnek. Attól, hogy két évig be voltunk zárva, „ellustult” az immunrendszerünk, és a jelenlegi vírusfertőzések nagyon megviselik, leteperik az idős embereket és a legkisebbeket. Már-már szamárköhögéses légcsőhurut is előfordul, ami ijesztően hangzik. A nehézségek ellenére meg lehet találni ennek a munkának a szépségét is, csak ne lenne a rengeteg bürokrácia. Nagy segítséget jelent Géza öcsém, aki gyógyszerész, és jó tanácsokkal látja el a betegeket. Az is igaz, hogy ez a munka egy idő után rutinossá válik, amitől el tud fásulni az ember. Ellensúlyozásképpen elvégeztem egy homeopátiás tanfolyamot Kolozsváron és Budapesten, majd Bukarestben tettem szakvizsgát.

– Gyakorolod is?

– Igen, besegítek időnként homeopátiás szerekkel is a gyógyításba, de jobban szeretnék elmélyülni benne, mert értékes tudást jelent, amihez több idő, nagyobb odafigyelés, más körülmények kellenének. Erre viszont alig adottak a feltételek a családorvosi gyakorlatban. Volt néhány betegem program után, de most már az sem fér bele, mert a napi munka elfáraszt. A rendelőben felváltva egy kolléganővel dolgozom.

– Koronavírus-fertőzéses esetek vannak-e még? A pácienseid oltását vállaltad-e?

– Az én betegeim között nagyon ritkán fordul elő. Reméljük, hogy lecsengett, és ha mégis felüti a fejét, nem viseli meg a beteget annyira, mint kezdetben.

Készítettünk egy felmérést, aminek nyomán inkább lemondtak az oltásról, de aki igényelte, azokat a személyeket beosztottuk oltópontokhoz, ahol felvették az oltásokat. A covidos betegeket telefonon rendszeresen követtük, tanácsot adtunk, hogy mit tegyenek, és segítettünk, ha beavatkozásra volt szükségük.

– Vannak-e roma betegek a listádon, a gyermekkori védőoltások miatt kérdem?

– Igen, sokan vannak, ugyanis én a volt abafájai körzetbe kerültem. Megszoktuk egymást, de az oltásokkal valóban gond van. Sokszor elmagyarázzuk, hogy például a kanyaró mennyire csúnya betegség, és meg kellene előzni, hogy a gyermekek kórházba kerüljenek. Ők viszont egy más, lazább kultúrához tartoznak, és azt látják, hogy oltáskor megszúrjuk, azaz bántjuk a gyermeket. Amikor a magyarázat nem használ, a közegészségügyiek segítségével szervezett kampányok során próbáljuk megoldani a kötelező védőoltások felvételét a helyszínen. Külföldre is mennek közülük, néha itthon hagyják, máskor magukkal viszik a gyermekeket is, és úgy próbálnak megélni, ahogy tudnak.

– Furcsának tűnt, amit korábban említettél, hogy tulajdonképpen szeretsz ingázni.

– Azért választottam Szászrégent, mert a szüleim ott laknak, és maxitaxival kényelmes utazni. Amikor nem kell mennem, az a kétszer fél óra lazítás a kényelmes, meleg autóbuszban valósággal hiányzik. Ahogy a járvány idején, amíg az édesanyám gépkocsijával ingáztam, a fél óra mozgás is hiányzott a megállótól a rendelőig.

– Eddig a munkáról beszéltünk, mi a hobbid?

– A néptánc, a táncház, a népi muzsika számomra fantasztikus erőt adó kikapcsolódás. Emlékszem, volt egy nehezebb időszakom, és az év végi mulatságon olyan jólesett egy nagyot táncolni, énekelni, ami valósággal kioldott minden feszültséget. Hetente egyszer járunk, ha van egy-egy mulatság, azt is szeretjük. 25 éve kezdtük a gyimesi tánctáborokban, és évekig tartó munka volt táncolni megtanulni, ami a férfiaknak még nehezebb.

– Kezdetben a tanulás, később az ingázás és a háziorvosi praxis mellett három gyermeket neveltetek fel, hogyan jutott idő mindenre?

– Az első gyermekünk után volt egy nagyobb szünet, akkor kellett vizsgáznom, de aztán úgy döntöttünk, hogy jöhet a következő, és amikor láttuk, hogy mennyire jó, és a férjem édesanyja mennyire odaállt mellénk, akkor vállaltuk a harmadikat is. Reméltük, hogy a két fiú után lesz egy kislány. Ez a vágyunk is teljesült, és a lányunk valóban egy más minőséget hozott a családba. Bár rendkívül nehéz volt helyettesítőt találni, végül sikerült egy évet Péter fiunkkal és két évet Anna lányunkkal gyermeknevelési szabadságon maradni.

Ami az otthoni munkát illeti, az évek hozták a tapasztalatot. Nem tartom magam kiváló háziasszonynak, már ami a csillogó kilincseket vagy a porcicákat illeti. Azonban nagyon szeretjük a közös együttléteket, bár a fiúk már-már kirepültek. De a karácsonyt nagyon vártuk a közös vacsora és a társasjátékozás miatt. Ezenkívül Szovátán építkezünk a menedékházunkban, amit a második műszaknak szoktunk nevezni. Jó, mert kint vagyunk a friss levegőn, ami a mozgással együtt kikapcsolódást jelent, és oldja a feszültséget, ha megfújja az ember haját a szél.

– Tamás fiad, aki Kolozsváron színész, és Rómeó szerepében nyújtott sikeres alakításáért kapott nagy tapsot, a művészeti vonalat viszi tovább, de lesz-e, aki folytassa a családorvosi praxist?

– A kisebbik fiam is színészmesterséget tanul, és a lányom is ebbe az irányba tájékozódik. Most próbálja eldönteni, ami nem könnyű, mert nagy a választék.

– Visszatérve hozzád, mikor kezdtél el írni?

– Negyven év után, körülbelül tíz évvel ezelőtt. Nem volt könnyű, mert ebben a korban az ember már nem elég bátor ahhoz, hogy megmutassa magát. Az írás pedig egyfajta kitárulkozás, mert – ha a fantáziánkra bízzuk –, akkor is önmagunkból dolgozunk. Társasági ember vagyok, de nemrégiben gondolkoztam el azon, hogy vannak, akik sokat beszélnek, és az átlag résztvevő, mire a témához kapcsolódó gondolatát megfogalmazza és elmondaná, már megváltozott a téma, és nem tudja a véleményét kifejteni. Ezért próbálkozom azzal, hogy leírom, amit gondolok, és először a barátoknak mutatom meg, mert nem tudom, hogy rajtuk kívül még ki lehet rá kíváncsi. Néhány írásom a régi Várad, az Irodalmi Jelen és legutóbb a Székelyföld folyóiratban jelent meg.

– A sokak által továbbgondolt újévi rigmus hogyan született?

– Hallottam a népdalt, és beindult a fantáziám, hogy manapság hogyan reagálna egy lány a mai szakmák képviselőinek kérésére. A kortárs hangulat megteremtésével próbálkoztam, ami tetszett, hiszen a közösségi médiában, azok közül, akik elolvasták, többen is írtak még egy-egy szakaszt hozzá. Ez még nem irodalom, de fontosnak érzem a humort, amit sikerült előcsalogatni a hozzászólókból is.

– Mindig ilyen mosolygós vagy? Kívülállóként úgy érzem, hogy ez egy belső derű kifejezője. Vagy mégsem?

– Mostanában estére „le szoktam fáradni”, mert sűrű az év vége, ha az ember azt szeretné, hogy minden rendben legyen, de a mosolygás alapjában véve természetes nálam.

– Amikor megsokasodnak a gondok, kitől kapsz támogatást?

– A lányom nagyon sokat segít, ő a családban a gourmand, aki hozza az újdonságokat, új ízeket. A fiúk inkább a férfimunkában segítenek. Szeretjük Szovátán együtt tölteni az ünnepet, ahova a vásárhelyi nagymamát is szeretettel láttuk, a szüleimmel az ünnep első napján szoktunk találkozni. A férjem jelenleg a hétvégi házzal van elfoglalva, de egyébként sokat segít a családi esték szervezésében, a keretek megteremtésében. Ezenkívül ritka jó apa, a szívén hordja a gyermekeink minden gondját, ő járt mindig szülői értekezletre, és nagyon „odateszi magát”, ha segítségre van szükségük.

– Mire vágyakozol 2022-ben?

– Úgy érzem, hogy a Jóisten a tenyerén hordoz, és mindenünk megvan, ezért nehéz válaszolni. Természetesen szeretném, hogy a lányom is megtalálja az útját. Ezenkívül, hogy továbbra is legyen egészség, derű, ennél többre nincs is szükségünk.

Nézd meg lányom, nézd meg jól

Nézd meg, lányom, nézd meg jól,
Ki kopogtat az ajtón!
Nézd meg, lányom, nézd meg jól,
Ki kopogtat az ajtón!
Sej, anyám, a futár,
A pizzája kihűlt már,
Nem köll nékem az.

Nézd meg, lányom, nézd meg jól,
Ki kopogtat az ajtón!
Sej, anyám, a fodrász,
Feltupíroz, megboglyáz,
Nem köll nékem az.

Nézd meg, lányom, nézd meg jól,
Ki kopogtat az ajtón!
Sej, anyám, a zenész,
A kabátja csenevész,
Nem köll nékem az.

Nézd meg, lányom, nézd meg jól,
Ki kopogtat az ajtón!
Sej, anyám, a tanár,
Kerüli az éhhalál,
Nem köll nékem az.

Nézd meg, lányom, nézd meg jól,
Ki kopogtat az ajtón!
Sej, anyám, a szobrász,
Csupa agyag, csupa máz,
Nem köll nékem az.

Nézd meg, lányom, nézd meg jól,
Ki kopogtat az ajtón!
Sej, anyám, a kertész,
Körülmulcsol, megcefréz,
Nem köll nékem az.

Nézd meg, lányom, nézd meg jól,
Ki kopogtat az ajtón!
Jaj, ez egy poéta!
Megy a sok év pocsékba!
Nem köll nékem az.

Nézd meg, lányom, nézd meg jól,
Ki kopogtat az ajtón!
Sej, anyám, a sebész,
A szikéje kiveséz,
Nem köll nékem az.

Nézd meg, lányom, nézd meg jól,
Ki kopogtat az ajtón!
Sej, ez a bodyguard,
A deltája laminált,
Nem köll nékem az.

Nézd meg, lányom, nézd meg jól,
Ki kopogtat az ajtón!
Sej, ez a menedzser,
Most kopogtat negyedszer,
Nem köll nékem az.

Nézd meg, lányom, nézd meg jól,
Ki kopogtat az ajtón!
Sej, anyám, a Messi,
Bal egyenest beteszi,
Az köll nékem, az.

A fagyöngy

Bár elsősorban gyógynövény, sokan használják a fagyöngyöt karácsonyi díszekben, dekorációkban. Karácsonykor, ahol még tartják a hagyományt, az ajtó fölé akasztott feldíszített fagyöngy alatt szerelmesek csókolóznak. Hogy honnan jön ez a szokás, legenda, amiben sokan hisznek, és hogy mi is pontosan ez a növény, az a következőkben kiderül.

Szigeti Botond

Egy régi legenda szerint a fagyöngy jelképezi a szerencsét, a békét és a termékenységet, ezért állítják azt, hogy akik alatta csókolóznak, azok elválaszthatatlanok lesznek.

Egy másik legenda szerint Baldurt, Frigga istennő fiát egy fagyöngy nyíl ölte meg. Ezért a házasság és szerelem istennője a saját könnycseppjeit a halálos nyílvesszőre kente, mire a könnyek fehér bogyókká változtak. Az istennő ezeket a bogyókat Baldur sebére tette, és ezzel visszahozta fiát az életbe. Örömében az istennő megáldotta a fagyöngyöt, és azt mondta, hogy bárki, aki alááll, lehetőséget kap, hogy a szeretetéről egy csókkal tanúbizonyságot tegyen.

A görög mitológia szerint Hermész, a kereskedelem istene, Hádész (az alvilág) bezárt kapuját egy fagyöngy ágával nyitotta meg.

A mitológiai jelentések mellett nézzük meg, hogy a valóságban mi is a fagyöngy.

Ez a növény a puha szövetű fák félparazitái közé sorolható, ami azt jelenti, hogy vizet és ásványi anyagokat von ki a fából, amelyeket a talajból szív fel a fa. Főként lombos fákon (nyár, akác, hárs) fordul elő, gömb alakban függ, és átmérője akár háromméternyi is lehet. A fehér fagyöngy fehér színű bogyós terméseiről kapta a nevét. A bogyók nedve ragadós és mérgező az emberre. Sötétzöld leveleinek köszönhetően fotoszintézist végez.

Megfigyelhetjük, hogy általában a fák koronáinak felső részén telepszik meg, ezért nem egyszerű a földről elérni, de mindenképpen fontos, hogy minél hamarabb és a lehető legmélyebben kivágva távolítsuk el ezeket az élősködőket, hiszen megzavarják a fák fejlődését, és nagyon legyengítik őket.

Negatív hatásai mellett azonban, hogy a pozitívumairól is beszéljünk, mindenképpen fontos megemlíteni, hogy gyógynövénynek számít. Erre a célra a leveleit és az ágak végét használják, amelyeket novembertől februárig kell gyűjteni. Csillapítja a belső vérzéseket (tüdő-, méh-, orr-, seb-), megszünteti a köhögést, vízhajtóként is használható. Nyugtató hatása miatt fejfájás ellen is hatásos lehet. A szárított fagyöngy teája értisztító hatású, ezért csökkenti a magas vérnyomást, jó hatással van az érelmeszesedésre, helyreállítja a szívritmust.

Az utóbbi időben egyre gyakrabban használják a gyógyszeriparban. Hasznos étvággygerjesztő hatása van, erősíti az immunrendszert és a méh izomzatát.

Külsőleg a leveléből és összezúzott bogyójából készült borogatás hatásos az ízületi problémákra, érszűkületre, visszérre.

Fotó: Szigeti Botond

Érdekessége még, hogy az utóbbi időben előtérbe került, és egyre gyakrabban kísérleteznek hatóanyagaival a rákkutatás területén, a sugár- és kemoterápia kellemetlen mellékhatásainak az enyhítésére.

A teát úgy kell készíteni, hogy a szárított levelekből és ágvégekből egy púpozott kávéskanállal hideg vízbe áztatunk egy éjszakára vagy egy napra, majd felmelegítjük, de nem forróra, és leszűrjük. Magas vérnyomásra éhgyomorra, szívproblémákra este lefekvés előtt kell meginni.

Legjobb, ha gyógynövényüzletből vásárolunk teát, és pontosan elolvassuk és betartjuk a használati utasítást.

Ha összesíteni kellene a fagyöngyről található információkat, megállapíthatjuk, hogy a legjobb megoldás, ha eltávolítjuk a fákról, így jót teszünk a fáknak, és a már említett módon fel is használhatjuk.

Ember és állat harmóniája

A téli ünnepek veszélyei

A karácsonyi és szilveszteri ünnepi időszakban az állattartók kellemetlen meglepetésekkel is számolhatnak. Egyrészt a házi kedvencek számára ártalmas élelmiszerek okozta mérgezések, másrészt a petárdák és a szilveszteri tűzijátékok miatti zavarodottság, sérülések, eltűnések árnyékolhatják be az ünnepnapokat.

Szer Pálosy Piroska

Dr. Pálosi Csabát, a Noé Bárkája kisállatklinika vezetőjét az ünnepi készülődést és a szilvesztert megelőző óvintézkedésekről kérdeztük, arról, hogy ebben az időszakban milyen sürgősségi beavatkozásokkal keresik fel az állattartók az állatorvosi ügyeletet.

Tűzijáték és petárdazaj

Amint a szakember hangsúlyozta, a szilveszteri tűzijátékokat követően rendszerint megnő a sürgősségi beavatkozások száma. Marosvásárhelyen és környékén a sürgősségi ellátás hétköznapokon este 8-tól reggel 8 óráig, hétvégeken és ünnepnapokon is szombaton 13 órától hétfő reggel 8 óráig hívható. Hét állatorvosi rendelő alkalmazottai látják el a sürgősségi beavatkozásokat, a sürgősségi ügyelet 0733-44-99-66-os telefonszáma ugyanaz. A tapasztalat azt mutatja, hogy szilveszter éjjelén számtalan olyan esetben hívják a sürgősségi ügyeletet, és kell életmentő beavatkozást eszközölni, amikor a kutyák menekülés közben sebesítik meg önmagukat. Mivel általában egy állatorvos teljesít szolgálatot, amennyiben épp műtéti beavatkozást végez, nem válaszolhat azonnal a telefonhívásokra, ezért türelemre intik a gazdákat, és azt tanácsolják, hogy több alkalommal is érdemes próbálkozni, mert előbb-utóbb sikerül kapcsolatba lépni – tanácsolta dr. Pálosi Csaba. A tűzijáték visító hangja a kutyák számára rémisztő, mivel kiszámíthatatlan irányból érkeznek az erőteljes hangok, melyeket fényhatás kísér. Az állatok félelmükben rendkívüli teljesítményre képesek, ezért nagyon magas kerítéseken is átugorhatnak, vagy a sokkhatás nyomán erős láncot is elszakíthatnak. Nem csak a petárda, egy kis csillagszóró is felboríthatja a házi kedvencek közérzetét, mivel az ismeretlen zajok nyugtalanítóak lehetnek számukra. A kutyák mellett a macskák, lovak, de a gazdáik és az állatvédők is rettegnek a tűzijátéktól és a petárdák hangjától, amelyek még az erősebb idegzetű állatokat is megviselhetik, mivel olyan frekvenciákat is érzékelnek, amelyeket az emberek nem. Egy hónapnak is el kell telnie, míg az állatok idegrendszere helyreáll, ezt vitaminpótlással lehet segíteni. Évről évre egyre több kutyát keresnek a tűzijátékok után, ezért rendkívüli szerepe van a kötelező mikrochipnek, valamint a kutya nyakörvére rögzített cetlinek, melyen a gazdi elérhetőségei találhatók. A rémültségtől a kutyák hihetetlen távolságokat tudnak megtenni, ezért, ha megtörtént a baj, érdemes akár tíz kilométeres körzetben is keresni az állatot.

Fotó: Sos Adela

Étel-, csokoládé-, alkoholmérgezés

A házi kedvencek kíváncsisága határtalan, szívesen kóstolnak meg bármit, aminek az illata számukra ínycsiklandó. A karácsonyi és szilveszteri édességek, süteménymaradékok, csokoládé, nyírfacukor, alkoholtartalmú italok, de a hagyma, fokhagyma is ártalmas lehet a kisállatok egészségére. Hasonlóképp a mikulásvirág és a fenyőtű miatti beavatkozások is a téli ünnepek kellemetlen velejárói lehetnek, amennyiben a gazdi nem elég elővigyázatos, vagy a kedvenc túl kíváncsi és mohó.

A kutyák sok mindent elfogyaszthatnak, ha ízletesnek találják, még ha nem is éhesek, játékból vagy csak szórakozásból. Sajnos azonban a legtöbb karácsonyi és szilveszteri étel a házi kedvencek számára mérgező lehet – tájékoztatott a marosvásárhelyi kisállatklinikát vezető állatorvos. Amint jelezte, a legnagyobb veszélyt ebben az időszakban a csonttal etetés, a töltött káposzta, a nagy mennyiségű rágógumi, csokoládé fogyasztása jelentheti. A csonttal való táplálás számtalan veszélyére figyelmeztet, arra, hogy sok esetben műtéti beavatkozásra kerülhet sor. Nagyobb mennyiségű *csokoládé* elfogyasztását követően epilepsziaszerű rohamok jelentkezhetnek, szívritmuszavar vagy szívelégtelenség, hányás, hasmenés, izgatottság, súlyos esetben hirtelen halál. A tünetek súlyossága függ az édesség kakaótartalmától, például a fekete csokoládénak mérgező hatása van, éppen ezért a nyalánkságoktól távol kell tartani az állatokat, és jutalmazni, megkedveltetni velük végképp nem szabad. Időben (hat órán belül) állatorvoshoz fordulva megmenthető az állat élete.

Fotó: Szer Pálosy Piroska

Az *élesztő* és nyers (sületlen) kenyér, kalács bélelzáródást, puffadást okozhat, akár gyomorcsavarodást, tájékozódási zavart (részegség az alkoholtermelődés miatt), depressziót, hányingert. Az élesztő mennyiségétől függ a tünetek súlyossága, akár alkoholmérgezés is jelentkezhet az erjedés következtében. A *szőlő és mazsola* több ideig marad a gyomorban. A mérgezés súlyossága függ az elfogyasztott mennyiségtől, 1-5 szem nem okoz problémát. Nagyobb mennyiségben azonban akár akut veseelégtelenség is jelentkezhet, ami az állat egyedi érzékenységétől függ. A tünetekre hányás, hasmenés, sok vízivás jellemző. Ebben az esetben is minél gyorsabban kell a hánytatást kiváltani, nyolc órán belül mindenképp. A *nyírfacukor (xilit)* okozta mérgezés súlyos inzulinreakciót válthat ki (gyorsan leviszi a vércukorszintet), 0,1 g/kg már súlyos mérgezést okozhat. Ezt az édesítőszert rágógumik, mentolos készítmények, cukorkák, nyalóka, pékáru, péksütemény, ketchup, proteinszelet stb. tartalmazhatja, azok elfogyasztásával kerül az állat szervezetébe. A nyírfacukormérgezésre jellemző tünetek: gyengeség, levertség, a tájékozódási képesség elvesztése, koordinációs problémák (nehezére esik a járás, nem tud megállni a lábán, összeesik), szapora szívverés, hányás, hasmenés (fekete, szurokszerű széklet), véralvadási zavarok (véraláfutások megjelenése a bőrön), zavart elmeállapot, bizonytalanság, sárgás fogíny, remegés, rohamok, májkárosodás, kóma. Azonnali állatorvosi beavatkozás segíthet a vércukorszint stabilizálásával.

Alkoholos italok (bólé, forralt bor) okozta alkoholmérgezés. A kutyák érzékenyek az alkoholra, ezért a hányás, hasmenés, kihűlés, letargia tüneteit észlelve azonnali állatorvosi beavatkozás segíthet.

A *hagyma és fokhagyma* (de akár póréhagyma, metélőhagyma, mogyoróhagyma stb. nyersen vagy sülve/főve is) is okozhat gondot. A mérgező adag az állat testsúlyához viszonyítva 5g/kg, hemolitikus anémia veszélye áll fenn. Tünetek: korai hányás, hasmenés, gyengeség. A hánytatásnak két órán belül van értelme.

Dísznövények (mikulásvirág, fenyőtű a téli szezonban) fogyasztása esetén az állatot mielőbb hánytatni kell, azonban az otthoni hánytatások (oxigénes vízzel, sóval) nem biztonságosak – mondta a szakember.

Az asztrológus gondolatai

Tóth Sándor

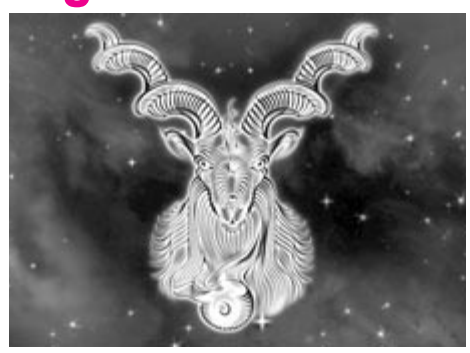

Mottó: „A fény mindig utat mutat annak, ki a mélyben kutat.”

Kedves Olvasók!

Idén december 21-től jövő január 20-ig tartózkodik a Nap a Bak jegyében. Ezzel megkezdődött a csillagászati tél az északi féltekén. Fizikai világunk bipoláris jellegét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a déli féltekén, vagyis az Egyenlítőtől a Délisarkig beköszönt a nyár. Ezért, ha valaki nyaralni szeretne, elindulhat arra, amerre vándormadaraink is veszik az irányt.

A tél analóg az éves ciklus lezárásával, és ezért szoktunk mi is számot vetni azzal, hogy mi is történt ebben az évben. A háttérhatalom háromtételes művének harmadik felvonásához érkeztünk, mely reményeink szerint mielőbb véget ér. Csak a miheztartás végett emlékezzünk a klímahisztériára, melyben Thunberg kisasszony volt a szólista, és eltorzult gyermekarcából a politikusokat felelősségre vonó szólamok csendültek fel. Aztán ezt a tételt követte a nagy lezárás a vírusra való hivatkozással, mellyel megtorpedózták a világgazdaságot, és többszörös haszonhoz juttatták a big tech cégeket és egyes gyógyszerkonszerneket. Most februártól elsöpörte a „COVID-tételt” a háborús narratíva. Valódi háború zajlik a szomszédban, és az európai szankciós politika miatt égbe szöktek az energiaárak. Ezzel kezdetét vette mifelénk is a valódi gazdasági válság és recesszió. Persze ennek az árát mi fizetjük meg. A viszonylagos jólétünknek befellegzett, s kalapot emelhetünk a háttérhatalomnak, amely ezennel is kiváló munkát végzett, mint a történelem során oly sokszor.

A Bak jegye útmutatás a célok felé. Az egyéni célok összehangolása a nagy közös cél megvalósítását kell szolgálja. Ez a feladata az e jegyben születetteknek. Aki ezt felismeri, az jó irányba indult, aki nem, az még kerülőutakon és zsákutcákban keresgél. A Bak jegy uralkodó planétája a Szaturnusz. Ő jelöli mindannyiunk születési képletében a sorsfeladatot. Azt, amire születtünk. Nincs könnyű élet, és nincs könnyű sors. Mindenki harcol önnön démonjaival. De aki felemelt fejjel, önszántából vállalja a nehézségeket, arra rámosolyog a szerencse, amit az asztrológiában a Jupiter jelöl. Az a szerencsés és boldog ember, aki képes megfogni a Szaturnusz csontos és hideg kezét, és eljutni az isteni szeretethez. Erre akkor van esély, ha tudatosságunk pajzsa megvéd felébresztett anyagi, testi, érzelmi és hatalomvágyunk nyílzáporától.

December 21-én volt a téli napforduló. A legsötétebb nap elérkezett szimbolikusan. A gyakorlatban viszont még nem érezzük a gödör alját. A fény újjászületése akkor is reményt ad arra, hogy a sötétség hosszú távon nem győzedelmeskedhet. Ha jól körülnézünk, azt láthatjuk, hogy mi vagyunk a fény hordozói. Hitem szerint kialakulhat egy olyan közép-kelet-európai egység, ahol megfordíthatjuk a halál kultúráját, ahogyan mostanság a valamikor volt dicsőséges Nyugatot jellemzik. Ehhez viszont sok-sok ember összefogására lesz szükség a hit, remény és szeretet jegyében. Boldog új esztendőt kívánok kedves olvasóimnak!

Vigyázzanak magukra és egymásra!

Véleményüket, gondolataikat megírhatják az asztros@yahoo.com címre.

Az energiaszegénység és az egészségünk

Az egyre durvuló energiaválság feltehetően előbb-utóbb mindnyájuk életét megkeseríti. Akiknek a telet hideg lakásban kell eltölteniük, pulóverekbe, esetleg kabátba burkolózva, mert a dráguló gázszámlák miatt nem engedhetik meg maguknak, hogy bekapcsolják a fűtést, az nem csupán kellemetlenséget, a kényelem hiányát fogja okozni. A hideg lakás ennél veszélyesebb, ugyanis egy sor betegség forrása lehet, és korábbi bántalmak felerősödéséhez vezethet.

Becslések szerint már 2020-ban Európaszerte 36 millió ember nem tudta megfelelően melegen tartani otthonát, Kínában pedig a középkorú és idősebb felnőttek 24-27 százaléka él energiaszegénységben. Ha Európában valóra válnak a jóslatok, melyek szerint fennáll az áramkimaradások és a gázhiány lehetősége, a helyzet még a legsötétebb előrejelzésekhez képest is rosszabbá válhat. Ennek terhe elsősorban a legszegényebb társadalmi rétegeket fogja érinteni, de nem csak.

Hogy milyen ártalmakat okozhatnak a hideg lakások, amelyeket otthonoknak már nehéz lesz nevezni? Nos, a tudományos kutatások szerint az agyi katasztrófák (agyvérzés, agyérgörcs) és a légúti fertőzések száma olyannyira megnövekedhet, hogy súlyos esetekben akár az érintett személyek halálát okozhatja. Nagyobb az esések és az egyéb sérülések kockázata is, mivel az erő és a kézügyesség alacsony hőmérsékleten különösen az idős személyeknél csökken – olvasható Chris Baraniuk tanulmányában (Hogyan hat a hideg otthon az egészségre?) Szendi Gábor fordítása a *Tények és tévhitek* című hírlevelében.

Túl kell lépni azon a tévhiten, hogy a hideg ház csupán kellemetlen. Dame Margaret Whitehead, a Liverpooli Egyetem közegészségtan-professzora szerint az alacsony hőmérséklet befolyásolja a szervezet működését, és emiatt „közegészségügyi dilemmát” jelent. A hőmérséklet csökkenésével ugyanis az erek beszűkülnek, ami megemeli a vérnyomást, és akadályozza a keringést. A véralvadást okozó molekulák szintjének növekedésével a vér sűrűbbé válik, ami szívrohamhoz vagy agyi katasztrófához vezethet. Az ízületi gyulladásban szenvedő és a rákos betegeknél a hideg növeli a fájdalmakat. A sok ruha nehézkessé teszi a mozgást, ami, mint már említettük, otthoni sérülésekhez, eleséshez vezethet. A krónikus fájdalmak a hideg lakásban általában fokozódnak.

A kifűtetlen lakásokban gyakrabban fordul elő a nedvesség és a penész. A penészgombák spórái irritálhatják az ott lakók tüdejét, köhögési rohamokat okozva, ami a tüdő működésének a romlásával járhat. A gyermekeknél légúti fertőzések jelentkezhetnek. A koraszülötteket, a csecsemőket is megviseli a hideg környezet, bármennyire is betakarják őket.

Az Egyesült Királyságban a téli halálesetek 21,5 százalékát a hideg lakásoknak tulajdonítják. Az alacsony jövedelmű családokban, ahol nem jut a keresetből a gázszámlára, a diákok könnyebben maradnak ki az iskolából, sokat hiányoznak, rosszabbul teljesítenek.

Christine Liddell, az észak-írországi Ulster Egyetem emeritus professzora szerint a tüzelőanyag-szegénységet a kormányoknak közegészségügyi problémaként kellene kezelniük, amelyért felelősséggel tartoznak. Pillanatnyi beavatkozások helyett a lakosság otthonának és fűtési rendszerének a javítását támogató programot kellene kidolgozni, hogy minél többen éljék túl a telet emberhez méltó környezetben – állítja Jörg Huber, a Brighton Egyetem munkatársa az energiahatékonysági program előnyeiről írt tanulmányában. *(b.)*

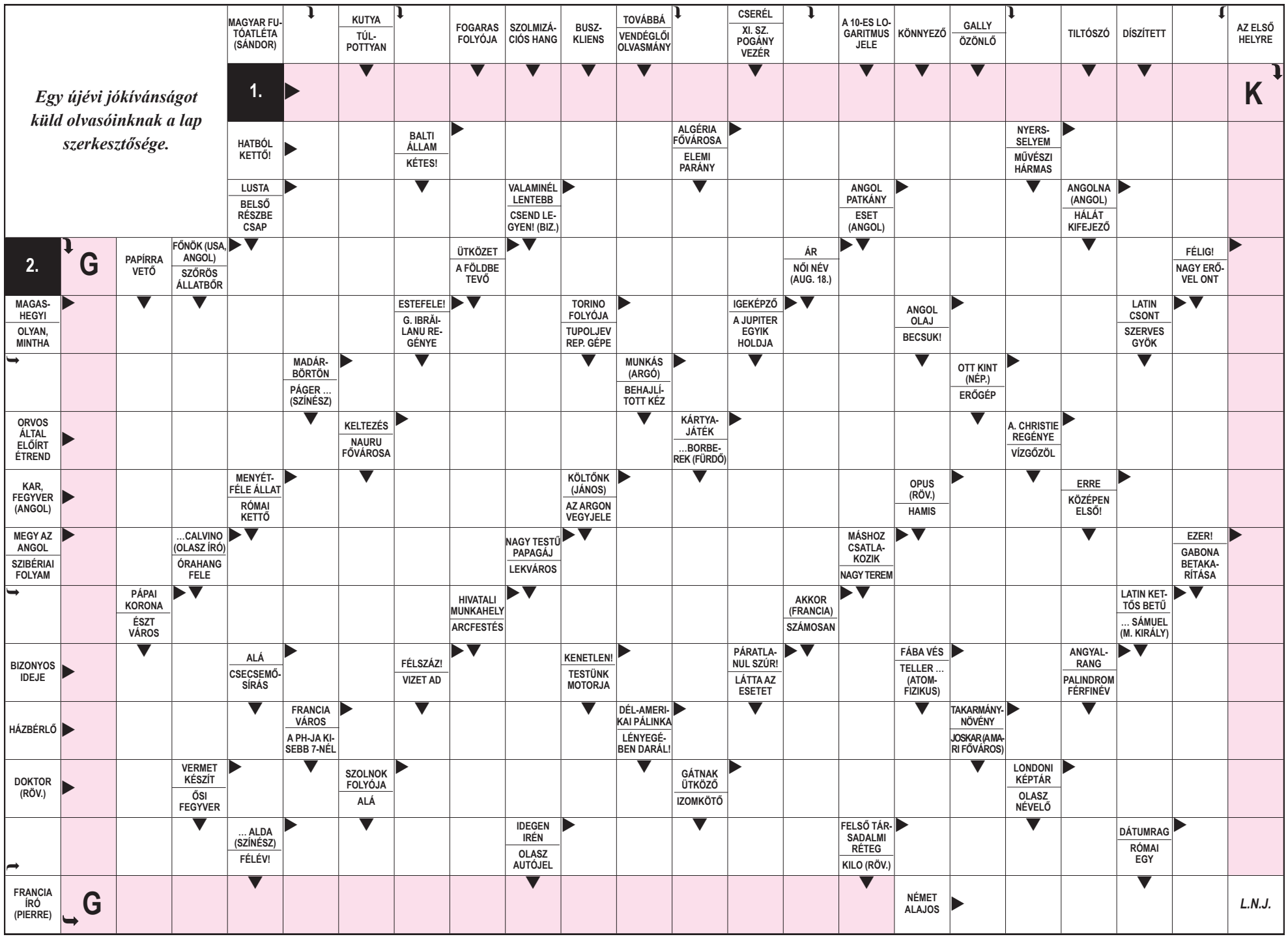

December 22-i rejtvényünk megfejtése: ***Áldott karácsonyi ünnepet kíván minden olvasónknak a szerkesztőség.***

Hogy nem rendeztek gálát? Ne csodálkozzunk rajta!

Bálint Zsombor

Összeállította a megyei sportigazgatóság Maros megye legjobb sportolóinak listáját 2022-re, számoltunk be előző lapszámainkban. Az összefoglaló, majd az olimpiai és nem olimpiai sportágakban élen végzett sportolók jegyzékének ismertetését követően most nézzük kicsit részleteiben is az intézménytől érkezett száraz dokumentumot.

Mint azt már megírtuk, a rangsorokat az utóbbi időszakra jellemző módon külön olimpiai és külön nem olimpiai sportokra osztva állították össze, az ifjúságiaknál pedig csak az első helyet nevezték meg, a többieket a 2-10. helyekre rangsorolták. Továbbá az idén is kiadtak egy listát azokról a 15 év alatti fiatalokról, akiktől kiemelkedő eredményeket várnak az elkövetkező években.

A sportágakat vizsgálva ismét kiderül, hogy birkózásban és küzdősportokban áll nagyon jól Maros megye, előretörőben van az úszás és a triatlon, illetve megjelennek a hagyományosan jó szakágak képviselői, mint a teke, vívás, kerékpározás, valamint sporttánc. Új sportágak a legjobbak között a teqball, a testépítés, illetve az olimpiai szakágak közül az íjászat. A csapatsportok tragikus helyzetét mutatja, hogy a csapatok rangsorában a legjobbak tulajdonképpen olyan egyéni sportágak, amelyekben csapatversenyt is rendeznek.

Szomorú viszont, hogy a megyei sportigazgatóság nem tartotta szükségesnek, hogy a sportolókat egy ünnepség (nevezzük gálának) keretében köszöntse fel. Pénzdíjakról pedig valószínűleg egyáltalán nem beszélhetünk, így majd legfeljebb hazaküldenek holmi porfogónak használt okleveleket.

Ennél súlyosabb, hogy a Siklódi József vezette intézmény még arra sem fektetett hangsúlyt, hogy a díjazottak nevét helyesen írja le. A magyar karakterek teljesen hiányoznak az igazgatóság számítógépeiről (két-három kattintás a telepítésük, szívesen megmutatjuk, hogyan kell, ha esetleg nem tudják!), maga az igazgató is Siklodi Jozsefként szerepel az aláírás mellett. Ugyanakkor Móréh Tamás More, Tuzson Ágnes Tuszan formában jelent meg a (hivatalos!) névlistán. Ezért mi is elnézést kérünk azoktól a sportolóktól, akiknek a nevea esetleg tévesen jelent vagy jelenik meg a lapban, mert akiket személyesen nem ismerünk, azok nevét a (hivatalos!) jegyzékről vettük át, netán a magyar karakterekkel kijavítva.

Ekkora mértékű igénytelenség láttán ugyanakkor már nem is csodálkozunk annyira, hogy gála szervezésével nem fárasztották magukat az illetékesek...

Maros megye legjobb fiatalkorú sportolói

** ifjúságiak, olimpiai sportágak:* 1. Georgiana Lirca (szabadfogású birkózás – CSȘ-CSM Marosvásárhely). 2-10. Csipkés Balázs (szabadfogású birkózás – CSȘ Marosvásárhely), David Metea (szabadfogású birkózás – BSG Marosvásárhely), Tóth Ervin (atlétika – Szász Albert Sportlíceum Marosvásárhely), Adelina Someșan, Ayana Moldovan (evezés – CS Mureșul Marosvásárhely), Sánta Nóra (úszás – CSȘ Marosvásárhely), Patrik Truță (evezés – CS Mureșul Marosvásárhely), Darius Sas (szabadfogású birkózás – CSȘ Szászrégen), Böjte Benjámin (szabadfogású birkózás – CS Mureșul Marosvásárhely), Szabados Edina (gyorskorcsolyázás – CS Mureșul Marosvásárhely), Elisa Nistor (cselgáncs – ACS Dimas).

** ifjúságiak, nem olimpiai sportágak:* 1. Andrei Sașebeș, Iulia Ababei (sporttánc – Dansul Viorilor Szászrégen). 2-10. Mara Zidărescu (testépítés – Retro Gym Marosvásárhely), Seres Bernadett (teke – Romgaz-Elektromaros Marosvásárhely), Varó Szabolcs (lábtenisz – Gombos Martial Arts Marosvásárhely), Dragoș Boroș, Eduard Toni, Maria Boroș (mind dzsúdzsucu – Ronin Academy Marosvásárhely), Mártonffy Ottó (wushu – Ronin Academy Marosvásárhely), Fazakas Róbert (teke – CSM Marosvásárhely), Tamás Dávid (dzsúdzsucu – Takenoko Marosvásárhely).

** reménységek (15 évesnél fiatalabb ígéretes sportolók):* Marina Balint, Cezara Nicula (evezés – CS Mureșul), Oana Belean (wushu – CS Mureșul), Maxim Bence, Alexandru Reves (szabadfogású birkózás – CS Mureșul), Száva Bernadett, Mihai Gașpar (karate – Juvenes Marosvásárhely), Ana Maria Anca, Décsei Emma, Téglás Andrea, Moldován Szidónia (asztalitenisz – CS Mureșul Marosludas), Ronin Moldovan, Gombos Zsófia (sporttánc – Dance Art Marosvásárhely), Szántó Dávid (karate – Sakura), Szántó Boróka, Avram János Csaba (atlétika – Szász Albert Sportlíceum), Yanis Man (szabadfogású birkózás – CSȘ Marosvásárhely), Aris Priță (shotokan karate – CSU Marosvásárhely), Lorena Chirteș (tekvondó – Jaguar Academy), Matei Moisi (dzsúdzsucu – Ronin Academy), Adelina Ciumaș (cselgáncs – Dimas), Sánta Aba Zsolt (kendó – Kashi), Sövér Hanna Orsolya, Barabás Riana (szabadfogású birkózás – BSG), Veress Rebecca (úszás – CSȘ Marosvásárhely).

RÖVIDEN

* Az AS Roma portugál vezetőedzője, José Mourinho visszautasította hazája labdarúgószövetségének ajánlatát a válogatott szövetségi kapitányi posztjára. Nemleges válaszáról a Jornal de Notícias című portugál újság adott hírt, hozzáfűzve, hogy az 59 esztendős Mourinho szeretné kitölteni szerződését olasz klubcsapatnál. Megállapodása 2024 nyaráig szól. A portugál válogatottól december 15-én távozott Fernando Santos, aki 2014 óta irányította a nemzeti együttest. A december 18-án zárult katari világbajnokságon a gárda bejutott a negyeddöntőbe, ott azonban 1-0-ra kikapott Marokkó csapatától.

* Az angol élvonalban szereplő Liverpoolba igazol januárban a katari labdarúgó-világbajnokság egyik nagy felfedezettje, a holland Cody Gakpo. A 24 éves középpályás klubja, a PSV Eindhoven közleményében jelezte, a pontos összeget nem hozzák nyilvánosságra, ugyanakkor annyit tudni lehet, hogy klubrekordról van szó. A csúcsot a PSV-ben eddig a mexikói Hirving Lozano tartotta, akiért a 2019/2020-as idényben 45 millió eurót fizetett a Napoli. Gakpo a későbbi győztes argentinokkal szemben a negyeddöntőben 11-esekkel búcsúzó Oranje egyik legjobbja volt a katari tornán, a hollandok mindegyik mérkőzésén kezdőként lépett pályára, és az első három csoportmeccsen, sorrendben Szenegál, Ecuador és Katar ellen is betalált.

* Súlyos sérülést szenvedett a skót labdarúgó-válogatott kapusa. A Hearts 39 esztendős hálóőre szombaton a Dundee United otthonában játszott bajnokin ütközött a hazaiak egyik csatárával, amely során a síp- és a szárkapocscsontja is eltört. A 74-szeres válogatott Craig Gordont – akit az előző szezonban a skót Premiership legjobb kapusának választottak – már megműtötték, és a kórházban lábadozik.

Csak a papírforma: újabb nagy arányú vereség

Bálint Zsombor

A listavezető Sepsiszentgyörgytől hazai pályán elszenvedett nagyarányú vereség után a mezőny másik veretlen csapata, az Aradi FCC Baschet otthonába látogatott a Sirius, a női kosárlabda-bajnokság 10. fordulójában. A vereség borítékolható volt, és tekintve a marosvásárhelyi együttes eddigi teljesítményét, akár ekkora arányban is.

A csapatba visszatért Podunavac, akiről megtudtuk, hogy az előző mérkőzésen egészségi problémák miatt nem játszott, utoljára lépett a pályára a Sirius színeiben viszont Merjama Bučuk, aki Aradról egyenesen hazautazott, mitán januártól közös megegyezéssel szerződést bontott vele a klub.

A találkozó a teljesítmény szempontjából nem tartogatott meglepetéseket, a Sirius 25%-os dobószázalékot ért el mezőnyből, ezzel nyilván sok reménye nem lehetett a sikerre. Továbbá eladott 24 labdát, ami saját átlaga, de sokkal több, mint egy felnőttcsapattól azért elvárható. Az előző meccsekhez képest azonban mintha kevesebb lett volna az elfogadhatatlan butaságok száma, a fenti számok többnyire az aradiak nagyon jó védekezésének az eredményei is, az áttörésére jobb képességek kellenek, mint amilyennel a jelenlegi marosvásárhelyi keret játékosai rendelkeznek. Azt a rögeszmés beidegződést viszont Feiseș részéről, hogy amikor remekül betör a kosár alá, üresen áll a palánk alatt, és a könnyű két pont helyett onnan kijátssza, nem tudjuk megmagyarázni.

A meccs amúgy nem volt eseménydús, az aradiak az első percektől elhúztak, és folyamatosan növelték az előnyüket, csak a negyedik negyedben engedtek ki egy kicsit, amikor már megvolt a plusz 30 pont.

A Sirius így két győzelemmel és nyolc vereséggel zárja az alapszakasz első felét, amelyben a két ünnep között még rendeznek egy fordulót, ebben azonban a marosvásárhelyiek szabadnaposak. Ez várhatóan a 9. helyre lesz elég, mélyen a célkitűzés alatt. Tudjuk persze, hogy ehhez a csapatban kialakult konfliktus is jelentősen hozzájárult, ami a kezdő irányító távozásához vezetett, s őt azóta sem tudták pótolni. Azonban a többiektől is többet vártunk volna.

A visszavágók januárban nagyon hamar, már 8-án megkezdődnek, amikor a Sirius az Olimpia Brassót fogadja. Addig a klubvezetés új játékosokat ígért, hiszen a távozó Bučukot helyettesíteni kell, mint ahogy egy új, tapasztalt irányítóra is szükség lesz, mert ha valóban az 5. hely a célkitűzés, akkor először is be kell férni a rájátszásba.

Fotó: az FCC UAV Arad közösségi oldala

Eredményjelző

Női kosárlabda Nemzeti Liga, 10. forduló: Konstancai CSM – CSM Târgoviște 89:47, Bukaresti Rapid – Kolozsvári U 60:42, Brassói Olimpia – Kézdivásárhelyi KSE 76:61, Aradi FCC Baschet – Marosvásárhelyi Sirius 79:44.

A Bukaresti Agronomia – CSM Alexandria mérkőzést elhalasztották. A Sepsiszentgyörgyi Sepsi SIC állt.

Jegyzőkönyv

Női kosárlabda Nemzeti Liga, 10. forduló: *Aradi FCC Baschet – Marosvásárhelyi Sirius 79:44 (26-14, 16-7, 18-8, 19-15).*

Arad, Victoria sportcsarnok, 300 néző. Vezette: Stretea Máté (Nagyvárad), Cristian Trofim (Temesvár), Ioana Drăgoi (Temesvár). Ellenőr: Radu Bucerzan (Temesvár).

FCC Baschet: Baptiste 22 pont (1), Hadžović 18 (2), Akathiotu 11 (3), Madden 7, Ciotir 5 (1), Gjorgjeva 5 (1), Račić 5, Mîrne-Nagy 4, Negru 2, Fleșer. Kispadon: Timothy.

Sirius: Podunavac 11 pont (1), Cooper 10, Horobec 8 (2), Lipovan 7 (1), Garrett-Hammett 2, Sólyom 2, Ciciovan 2, Bučuk 2, Feiseș. Kispadon: Mircea.

A bajnokság állása

1. Sepsiszentgyörgy	9/0	18
2. Arad	9/0	18
3. Brassó	6/3	15
4. Konstanca	6/3	15
5. Rapid	6/3	15
6. Kézdivásárhely	5/4	14
7. Kolozsvár	3/6	12
8. Sirius	2/8	12
9. Alexandria	2/6	10
10. Agronomia	1/7	9
11. Târgoviște	0/9	9

Sokan segítettek

Az idősekről sem feledkeztek el

A karácsonyi angyalok elsősorban a kisgyermekek számára lopkodnak a hajlékainkba ajándékot, hoznak örömet, de a szeretet ünnepén időseinkről sem feledkeztek meg, hisz ők a társadalom alapja: élettapasztalatukat és létüket köszönték meg több közösségben. Volt, ahol édesség, máshol élelmiszer is került ajándékba számukra egy-egy jó szó kíséretében.

Gligor Róbert László

150 időst, 53 gyereket, 35 egyesületi tagot, az egész falut köszöntötték kedden Nyárádszentbenedeken Fotó: Együtt Nyárádszentbenedekért Egyesület

Az Együtt Nyárádszentbenedekért Egyesület immár huszonkét éve karácsony harmadnapján köszönti a falubeli időseket. Az idei ünnepségen azonban a karácsonyon és a köszöntéseken túl az egyesület húszéves létének is szenteltek egy pillanatot. Az ünnepelteket köszöntötte az egyesület elnöke és Szabó Gergely református lelkész is, üdvözletét küldte Osváth Csaba ákosfalvi polgármester. Az alkalmat kulturális programmal gazdagították, felléptek a helyi gyerekek bet-

lehemes játékkal, modern táncokkal, az ifjak zenés pillanatokkal, a református egyházközség kórusa dalokkal, valamint a marosvásárhelyi Borsika néptáncegyüttes.

Közel 250 személyt köszöntöttek

Az elmúlt két év és a világjárvány a faluközösség több tagját is elszólította az élők sorából, ezért egy percnyi néma csenddel rájuk is emlékeztek, de bármennyire is fájnak a veszteségek, kudarcok, mégis a hála és elégtétel kell megtöltse a lelkünket, ezáltal tud Isten erőt adni az újrakezdéshez, az új esztendő új feladataihoz – mondta el köszöntőjében Nám M. Emese egyesületi elnök, aki szerint ez az alkalom a köszönet és hála jelképes kinyilvánítása a szülők, nagyszülők, dédszülők részére mindazért, amit egy életen át gyermekeikért, családjukért, a faluközösségért tettek, és azért, hogy ők minden családnak az alapja és ajándéka.

A szeretet lángjának továbbadását nemcsak a köszöntések, hanem a jelképes ajándék is jelenti: az egyesület, az ákosfalvi önkormányzat, a belgiumi Kasterlee testvértelepülés segítő angyalai, a Farel és a Fides cégek, a nyárádgálfalvi Tóth Pékség jóvoltából 150 idős és 53 gyerek számára készíthettek és adhattak át élelmiszer-, illetve édességcsomagot, míg a két legidősebb falubelinek, a 91 éves Papp Ilonának és Incze Károlynak külön gyümölcscsomagot. Az egyesület huszadik évfordulója alkalmából köszöntötték és megajándékozták az elmúlt két évben házasságot kötött fiatal párokat és az ekkor született kisbabák családját. Ugyanakkor köszönetet mondtak a 35 jelenlegi egyesületi tagnak az elmúlt évek vagy évtizedek alatt nyújtott segítségükért, a sok önkéntes munkáért, amit a faluközösségért tettek. Ez alkalomra Nám M. Emese emlékalbumot készített *20 éve együtt Nyárádszentbenedekért* címmel, amelynek kiadási költségeit egy kulturális pályázat keretében a Communitas Alapítvány támogatta.

Kölpényben is az időseket ünnepelték

Karácsony másodnapján mindig ifjúsági istentiszteletet tartanak a mezőkölpényi református egyházközségben, amikor a helyi fiatalok zenélnek, énekelnek, bibliai igét olvasnak, szavalnak, illetve szolgál az Élő Víz ifjúsági zenekar. A gyülekezet évente köszönti az időseit, idén ezt a napot jelölték ki erre. 54 gyülekezeti tagot hívtak meg, akik betöltötték a 60. életévüket. Az időseket az istentisztelet keretében a lelkész és a közösség is köszöntötte, majd mindegyiküknek ajándékcsomagot nyújtottak át a svájci zelli testvérgyülekezet, valamint a nemrég a gyülekezethez társult francia személy jóvoltából. A legidősebb gyülekezeti tag, a 91 éves Gazda Mária nem lehetett jelen, de ott volt a 90 éves Szabó Ferenc, Moldován Jenő és Germán Katalin, az idősek nevében a 88 éves Székely Ilona mondott köszönetet a szép pillanatokért – számolt be lapunknak *Koncz László Ferenc* mezőkölpényi református lelkipásztor.

Szovátán sokan segítettek

Szovátán idén is sok szálon futott az idősek, rászorulók karácsonyi szeretetcsomagjainak elkészítése és kiosztása. A helyi RMDSZ hagyományosan töltött káposztát készített, amit december 24-én szállítottak ki kaláccsal, szaloncukorral együtt 86 helyi idősnek, rászorulónak. Az akcióhoz csatlakozott a Szovátai Ifjúsági Szervezet (SZISZ) is, amely a Házhoz megy a Mikulás akciója keretében begyűlt közel 2200 lejt tartós élelmiszercsomagok készítésére fordította. Mivel idén számos család került hátrányos helyzetbe, úgy döntöttek, hogy nem egy család vagy személy megsegítésére, hanem idősek, egyedül élők és rászorulók számára összesen 50 helyre juttatnak el adományt az RMDSZ élelmiszere mellett – számolt be a Népújságnak *Farkas Júlia*, az önkormányzat szóvivője, a SZISZ tagja, a karitatív akciók egyik lelkes szervezője. Az ifjúsági szervezethez csatlakoztak a helyi középiskola diákjai is, akik nemcsak a csomagok kézbesítésében segítettek, hanem maguk is vittek ajándékot. A SZISZ egy másik karitatív akciót is szervezett, december 9-20. között cipősdobozokba csomagolt ajándékokat, és ezeket a helyi S. Illyés Lajos és a Domokos Kázmér tanintézmények, valamint az önkormányzat szociális osztálya által nyilvántartott rászoruló, hátrányos helyzetű, beteg gyerekeknek juttatták el. Hasonló gyűjtést kezdeményezett a Sóvidék Televízió és a Transylvania Cruising autós csoport is, így az elmúlt napokban mintegy száz gyerekhez vitték el a cipősdobozokat a városban és a hozzá tartozó településeken a jótékonykodó szervezetek, intézmények képviselői és önkéntesek.

Mezőkölpényben a református gyülekezet 54 idős tagját köszöntötték és ajándékozták meg Fotó: Balla Sándor

Szabálytalan beszámoló az elfutott esztendőről

Az év utolsó csütörtökjén

– Sebestyén Mihály rovata –

Nos, mindenekelőtt szeretnék valamennyi olvasómnak és általában az olvasó és (már/még) nem olvasó emberiségnek boldog, nyugodt és békés új esztendő(ke)t kívánni. Ki tudja, mi lesz ezután... Soha nem lehet elég óvatos az ember, jobb előre, mint tegnap. Ehhez hasonló nyugtatók, közhelyek és kibúvók egy írástudónál mindig készen állnak, avagy ott vannak a sufniban, az íróasztal bal oldali felső fiókjában, sok egyéb fontosnak tartott limlom között.

Ez volt az első Covid-mentes esztendő, vagy legalábbis fellégzett az európai emberiség – ezek között helyezkedünk el mi is, Schengenen innen és túl (ez olyan, mint az óperencián innen és túl – mesebeli terepmegosztás) – bátrabban jöttek össze szervezetek, rendezvények, kongresszusok, fel-feléledt a vendéglátás, és megugrottak az árak, a panaszok sokkal erőteljesebbek; maszk nélkül járnak a hívek a templomba, színházba, nagyáruházakba. Alábbhagyott az online oktatás, a gyerek többet ült az iskolában (második otthonában), a szomszédok be-benyitottak egymáshoz egy kis lisztért, cukorért, rémhírért, gyufáért. A film- és színházi szerzők, forgatókönyvírók némileg felszusszantak, mert végre vannak újabb elcsépelhető szüzsék, a Covid példának okáért, ami költségvetésileg olcsóbb, mintha egy spártákuszos vagy fantasztikus, felnőtteknek szánt űrmesefilmet kellene finanszírozni. Maszk bármely mennyiségben, színben, formában, szabásban és ideológiában fillérekért és kopejkákért, valamint eurócentekért beszerezhető.

Ebben az esztendőben a macskánk többet ült az ablakban, mint az íróasztalon rátelepedve a munkacéduláimra. Rájött, hogy az utcán mégiscsak fontosabb dolgok történnek, mint a komputer képernyőjén és a szétrakott munkacetliken.

Például utcai harcok is voltak a közelünkben, ez már a második olyan időszak volt, amikor a háború közvetlen közelünkben a szomszéd telken zajlott, és megteltünk menekültekkel. Feléledtek az emberekben – már aki még tanult valaha, valamikor kényszerből, tantervileg, vagy azért, mert a nyakunkon voltak a felszabadító/megszálló vörösök – az orosz nyelvi romok, foszlányok, és megpróbáltak a menekültekkel szóba állni. A világ megtanulta megkülönböztetni egymástól az ukrán és a neocári orosz lobogót. Környezetemben elenyésző volt azoknak a száma, akik az utóbbi árnyékában szerettek volna politizálni, vagy drukkoltak nekik, feledve, hogy néhány évtizeddel korábban a pokolba kívánták őket. Lengyelországban például Putyin képével fémjelzett budipapírtekercsek kaphatók. Ilyen az ember: változó, színekben játszó.

Az utcákról jut eszembe, hogy a múltkori csütörtöki kitekintőmre kaptam némi hibaigazító figyelmeztetést. Ezek szerint kedvenc szülővárosomban még mindig van December 30-a utca, tekintve, hogy azóta sem változott meg a köztársasági államforma, és az egykor Svájcba száműzött király csupán kegyelt magánemberként térhetett vissza aggul és az elmúlás szélén. Másrészt pedig Sz. E. újdondász barátom figyelmeztetett, hogy Nadia, az isteni tornászfenomén, nem Săvineşti-ben, hanem Oneşti-ben született, és ez a város kapta rövid egy évtizedre az egykori vasúti villanyszerelő, grivicai sztrájkhős és pártfőtitkár nevét, akinek volt még egy nemesi utóneve is abból az erdélyi kisvárosból kifolyólag, ahol egy sikeres sztrájkot gründolt össze a harmincas években. Lassan egy századdal ezelőtt. Közelében van egy sóbánya is, de ettől függetlenül az ötvenes-hatvanas évek elég sótlanok voltak mifelénk.

Ebben az esztendőben is vadásztuk az olcsó repülőutakat, és a fapados turizmus folytán eljutottunk spanyol, francia, magyar és izraeli célpontokra, ámultunk és bámultunk. Engem kiszúrtak a tel-avivi repülőtéren, kiemelt egy felügyelő, intett, hogy kövessem, így sikerült érvényesítenem beszállókártyámat. Honnan tudta, hogy nem vagyok izraeli? Talán mert csak én viseltem napvédő sapkát, a bennszülöttek bírják ám a meleget és a gyűrődést.

Sikerült egy rokonnak a családfaállításban segédkezni, a norvég ág mellé odacsatolni a szilágycsehi gyökereket is, és így egy kis ószilágycsehi történetet (zsidók, kisvárosi élet, lerombolt zsinagóga, bankok, holoka-uszt) átcsempészni a fjordított nyugalmas északi frontra.

Karácsonyfaállításunk viszont szinte kudarcba fulladt, míg egy jóakarónk az utolsó pillanatban egy sérült fákat kínáló piacon megtalálta az egyetlen szép és nagyon norvég/ezüstfenyőt. Mielőtt megkérdeznéd, hát ti/te tartjátok a karácsonyt, azt felelem, igen. Indok és mítosz nélkül. Magunkért, unokáinkért és egyáltalán.

Az év folyamán betöltöttem a 75.-et, amit bőségesen megünnepeltek barátaim, munkatársaim, a szakma több tucatnyi művelője meglepetésszerűen és emlékkönyvvel. Köszönet érte. A vérnyomásom nem rendetlenkedett (ámbátor egyszer otthon felejtettem a csökkentőket és blokkolókat, de egy tel-avivi orvos felírta, és kecmec nélkül kiválthattam ugyanott). Írtam ötvenkét jegyzetet, megjelent az Időtár című vásárhelyi pletykagyűjtemény és adattár nyolcadik kötete, elkészült a kilencedik. Váratlanul nagy sikert aratott egy barátom könyvének magyar fordítása, meghívtak előadni, és kimozdultam otthonról havonta kétszer – ez azért csúcs, nemde? Több mint háromszázhatvanötször csengett a telefononom, és legalább naponta kétszer-háromszor én is számszungoltam nyomásgyakorlással, elhunyt néhány nagyon jó barátom, voltam sajnos temetéseken, és várom két újabb unokám születését. Vastag regényeket és karcsú híreket olvasok, fut a Netflix és a híradó. Egyébként nem történt semmi különös.

Kapható a decemberi Újvárad

Másodízben jelentkezik az Újvárad folyóirat Műhely száma, mely ezúttal néhány terjedelmesebb művészeti, történelmi, irodalmi publikációt kínál. Egy rendkívül értékes, az ezredforduló táján fellelt dokumentumot, a váradi középkori székesegyház kincstárának 1557. évi inventáriumát ismerteti a Mikó Árpád–Molnár Antal szerzőpáros írása, míg a téma jelentőségére, illetve az anyaghoz kapcsolódóan a korszak politikai-katonai viszonyaira, valamint Várad helyzetére Kormányos László tanulmánya világít rá. Filep Tamás Gusztáv Két dzsidás című anyaga a regényhős és a valóságos Rulikowski közötti különbségekre fókuszál. Hausmann Cecília Egy emberléptékű város kellékei címmel Nagyvárad szecessziós iparművészeti emlékeit mutatja be, a ma még látható kapukat, kirakatokat, ablakokat, spalettákat, kilincseket. Bíró-Balogh Tamás tanulmánya Erdélyi Ágnes – Radnóti féltestvére – és József Attila találkozását eleveníti fel. „A könyvcsinálás egy szakma” címmel készített Dávid Gyula irodalomtörténésszel, szerkesztővel az elmúlt bő fél évszázad hazai magyar könyvkiadásának helyzetét is bemutató pályaképinterjút Gálfalvi Ágnes. Az Újvárad kapható a jelentősebb könyvárusoknál, illetve megrendelhető a holnap.ro könyváruházban és a laptapir.hu oldalon.

100 éve alakult meg a Szovjetunió

Száz éve, 1922. december 30-án fogadta el az első össz-szövetségi szovjetkongresszus a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége (azaz a Szovjetunió) megalakulásáról szóló határozatot. Az MTVA Sajtóarchívumának összeállítása:

Az első világháborúban kivérzett Oroszországban 1917 februárjában forradalom robbant ki, véget ért a cárizmus időszaka. November 7-én (az akkor használatos julián naptár szerint október 25-én) Péterváron a bolsevikok felkelése megdöntötte a Kerenszkij vezette ideiglenes kormányt. Országszerte a helyi szovjetek vették át az irányítást, a legfelső hatalmi szerv a munkás-, paraszt- és katonaküldöttek szovjetkongresszusa lett, a végrehajtó hatalmat a Lenin vezette Népbiztosok Tanácsa gyakorolta. A novemberi választásokon a bolsevikok csak a voksok negyedét kapták, az Alkotmányozó Gyűlésben az eszerek (parasztpártiak) jutottak többséghez, s végül a hatalmukat veszélyben látó bolsevikok 1918. január 6-án egyszerűen szétkergették a testületet.

Oroszország a következő években véres polgárháborúba süllyedt. A bolsevik vörösök álltak szemben a cári tábornokoktól az alkotmányos demokratákig, a nemesi csoportoktól az eszer-mensevik-anarchista erőkig különböző irányzatokat egyesítő fehérekkel. Fellángoltak a nemzetiségi ellentétek, miközben a központi kormánynak a fehéreket támogató antantcsapatok intervenciójával is fel kellett vennie a harcot. 1920-ban kitört a háború Lengyelországgal, a hátországot lázongások, sztrájkok szabdalták.

A helyzet 1921–22-re stabilizálódott, de az egykori cári birodalomból Nyugat-Ukrajna és Nyugat-Belorusszia Lengyelországhoz került, Besszarábiát Románia annektálta, a Karsz-vidék Törökországé lett, s Finnország és a balti államok függetlenné váltak. A békésebb körülmények között, 1921 októberében a mindent a front érdekeinek alárendelő hadikommunizmust felváltotta az új gazdaságpolitika (NEP), amely engedélyezte a kapitalista módszerekhez való részleges visszatérést, legalizálta a magánvállalkozásokat, bár a nagyipar állami kézben maradt.

A szovjetköztársaságokká átalakult Oroszországi Föderáció, Belorusszia, Ukrajna, valamint a Kaukázusontúli Föderációba tömörült Örményország, Grúzia és Azerbajdzsán közös államának létrehozásáról két elképzelés született. A pártfőtitkár és nemzetiségi népbiztos Sztálin által kidolgozott terv értelmében a többi köztársaság autonóm alapokon lépett volna be az Oroszországi Föderációba, Lenin viszont azt pártolta, hogy az egyes tagköztársaságok az egyenjogúság alapján, szuverén jogaik megtartásával hozzanak létre szövetséget.

Végül a lenini álláspont győzedelmeskedett, s 1922. december 29-én az Oroszországi Szovjet Föderatív Szocialista Köztársaság, az Ukrán Szovjet Szocialista Köztársaság, a Belorusz Szovjet Szocialista Köztársaság, valamint az Örményország, Grúzia és Azerbajdzsán alkotta Kaukázusontúli Szocialista Föderatív Szovjetköztársaság Moszkvában aláírta a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége megalakításáról szóló szerződést.

A megállapodást másnap az első össz-szövetségi szovjetkongresszus szentesítette. Az 1923 júliusában elfogadott alkotmány kiemelte az új államalakulat munkás-paraszt osztályjellegét, s azt a szándékot, hogy minden ország dolgozóit egy szocialista világköztársaságban kell egyesíteni. Elhatárolta az össz-szövetségi hatásköröket (külügy, hadügy, határok kérdése, pénzügyek stb.) az egyes köztársaságok hatáskörétől (saját kormány, önálló köztársasági népbiztosságok), s külön cikkelyben rendelkezett a szabad kiválás jogáról. A kétkamarás parlament a Szövetségi Tanácsból és a Nemzetiségi Tanácsból állt, az egyes ülésszakok között a parlament elnöksége volt a fő irányító szerv, míg a legfőbb államhatalmi testület össz-szövetségi és helyi szinten is a szovjetkongresszus volt. A Szovjetunió első alkotmányát a II. össz-szövetségi szovjetkongresszus 1924. január 31-én ratifikálta.

Az önálló közép-ázsiai szovjetköztársaságok létrejöttével, a Kaukázusontúli Föderációt alkotó államok önállósodásával 1936-ra az államszövetség 11 tagot számlált. Az 1940 márciusában megalakult Karél-Finn SZSZK lett a 12. tagállam, s ugyanezen év nyarán a Molotov–Ribbentrop-paktum értelmében a Szovjetunió bekebelezte a három balti államot és Besszarábiát. Ez utóbbi Moldáv SZSZK néven egyesült az addig Ukrajnához tartozó Moldavai Autonóm Köztársasággal, s ezzel alakult ki a 16 tagú államszövetség. Ez a szám 1956-ban 15-re csökkent, mert a Karél-Finn SZSZK autonóm köztársaságként az Oroszországi Föderációhoz került. A többszöri átszervezés nyomán 1961-re kialakult végleges berendezkedés szerint a Szovjetunió 15 szövetséges köztársaságból, 20 autonóm köztársaságból, 7 autonóm területből és 10 nemzetiségi körzetből álló államrendszert alkotott.

A minden eresztékében recsegő-ropogó, megreformálhatatlan Szovjetunió hét évtized után esett szét. 1989-től a tagköztársaságokban sorra születtek a szuverenitási nyilatkozatok, a balti államok függetlenségüket is deklarálták. 1991. augusztus 19-én, egy nappal a népszavazás által is szentesített új szövetségi szerződés aláírása előtt a konzervatív erők puccsot kíséreltek meg, ennek kudarca után a tagköztársaságok sorra nyilvánították ki elszakadásukat. 1991. december 8-án Oroszország, Fehéroroszország és Ukrajna megalakította a Szovjetuniót felváltó Független Államok Közösségét, melyhez december 21-én – a baltiak és a grúzok kivételével – a többi volt szovjetállam is csatlakozott. 1991. december 25-én Mihail Gorbacsov, a Szovjetunió első és utolsó elnöke bejelentette lemondását, ezzel a Szovjetunió is megszűnt. *(MTI)*

Forrás: Wikipedia

radio.kptv.ro
KPTV
THE ROCK STATION
radio.kptv.ro

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

LAKÁS

ELADÓ ház a központban: 3 szoba, mellékhelyiségek, 241 m² terület a Görbe utca 16. szám alatt, közel a régi szülészethez és a szemészeti klinikához. Tel. 0744-573-699. (18272)

MINDENFÉLE

VÍZSZERELÉS, villanyszerelés, javítások. Tel. 0774-574-527. (17886)

FAVÁGÁST, bokorvágást vállalunk. Tel. 0770-621-920. (17885)

MOSÓGÉPET és hűtőszekrényt javítok. Tel. 0755-825-502. (18229-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk életünk legszomorúbb napjára, december 29-ére, FARAGÓ SÁNDOR halálának 7. évfordulóján. Emlékét szívünkben őrizzük. Felesége és a család minden tagja.
Nyugodj békében, SANYI TATA! (14334)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatom, hogy a szeretett férj, édesapa, nagyapa, dédnagyapa, testvér, barát, a marosvásárhelyi születésű
PÉTERFI ALBERT
a Metalotehnica volt mestere, életének 80. évében eltávozott. Drága halottunk temetése 2022. december 29-én, csütörtökön 13 órakor lesz a marosszentgyörgyi új temetőben (az új kórház mögött).
Búcsúzik szerető húga, Baba. (18269)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy id. HERCZEG MIKLÓS férj, apa, nagyapa, após, nagybácsi, rokon és barát, életének 83. évében december 22-én Diósdon hirtelen elhunyt. Temetésére egy későbbi időpontban kerül sor.
A gyászoló család. (sz.-I)

Szívünk mély fájdalmával tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagyapa, após, sógor, apatárs, koma, keresztapa, szomszéd és barát, a marosvásárhelyi
KINDA ISTVÁN
december 28-án, életének 69. évében, súlyos szenvedés után visszaadta lelkét teremtőjének. Drága halottunk temetése december 30-án 14 órakor lesz a református temetőben (a Papiu líceum mögött). Virrasztása a református cinteremnél december 29-én 18 és 20 óra között.
A gyászoló család. (-I)

RÉSZVÉTNYILVÁNÍTÁS

Mély fájdalommal búcsúzunk szeretett kománktól, KINDA ISTVÁNTÓL.
Őszinte együttérzésünk a gyászoló családnak.
Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Szentgyörgyi János és családja. (18265)

Fáj, amikor egy barát örökre elköltözik, de emlékét szeretettel őrizzük. Búcsúzunk SIMONFI ÉVÁTÓL.
A deményházi barátok. (p.-I)

Az OrtoProfil munkaközössége együttérzését fejezi ki Iszlai Andrea kolléganőnek szeretett ÉDESAPJA elvesztése okozta fájdalmában, és vigasztalódást kíván a gyászoló családnak.
Az örök világosság fényeskedjék a drága Édesapádnak! (sz.-I)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik VÉCSEI ROZÁLIA született SZATMÁRI ROZÁLIA temetésén részt vettek és fájdalmunkban osztoztak. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!
Gyászoló szerettei. (18235-I)

A temető kapuja mindig ki van tárva,
útjait naponta sok-sok ember járja.
Van, aki virágot, mécsest visz kezében,
de van, aki bánatot visz szomorú szívében.
Hosszú évek óta itthagytál minket,
de azért mindig itt vagy velünk.
Most is könnyes szemmel, fájó szívvel emlékezünk december 29-én
ZUDOR JÁNOSRA
halálának 20. évfordulóján. Emléke legyen áldott!
Szerettei. (18206)

Válasszon aktuális ajánlataink közül!

DORA OPTICS

25% KEDVEZMÉNY A KÉKFÉNYSZŰRŐS LENCSÉKRE,

vagy 15% a szemüvegkeretekre!

www.doraoptics.ro

SZÁSZRÉGEN (Libertății)
B-dul Libertății, Nr.12/2
0733 553 971

MAROSVÁSÁRHELY (Központ)
P-ța Mărășești, Nr. 21.
0733 553 976

MEDGYES
Str. Pompierilor Nr. 4.
0735 830 678

DICSŐSZENTMÁRTON
Str. Victoriei, Nr. 21.
0736 386 353

MAROSVÁSÁRHELY (Tudor)
B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126
0755 088 379

NYÁRÁDSZEREDA
Str. Pompierilor Nr. 1.
0733 553 973

MAROSLUDAS
Str. B-dul 1 Dec. 1918. Nr. 7.
0735 786 853

SZÁSZRÉGEN (Cardinal)
Str. Cardinal Alexandru Todea, Nr. 25/A
0728 908 856

therezia®
Mezőpaniti tejtermékek...

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	
- információ	- 118-932
- általános	- 118-800
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112
• Rendőrség	- 0265/202-305
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110
• Sürgősségi szolgálat:	
- gyermekeknek	- 0265/210-177
Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal	- 0265/268-330
GYULAFEHÉRVÁRI CARITAS, otthongondozó szolgálat, 8–16 óra között:	0736-883-110
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304 - 0265/312 436 - 0265/250-120 - 0265/263 351
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351
• Marmed járóbeteg-rendelő:	- 0265/250-344 - 0756-468-658 - 0729-024-380
Labor	- 0751-114-307
e-mail: marmed@marmed.ro, www.marmed.ro	
• Dora Optics	- 0733-553-976
• Dora Medicals	- 0265/212-971
• Radiológia, echográfia Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446
• Emma vendéglő, hidegtálak készítése	- 0740-083-077 - 0365/404-664
• Prefektúra	- 0265/266-801
• RDS–RCS	- 0365/400-401 - 0365/400-404
• Áramszolgáltató vállalat	- 0800-500-929
- vidék	- 0265/929
• Delgaz Grid	- 0265/200-928 - 0800/800 928
• Aquaserv:	
- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
- közönségszolgálat	- 0265/208-888
- központ	- 0265/208-800 - 08008 208-888
• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625
• Vasútállomás	- 0265/236-284
• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás Nemzetközi halottszállítás	- 0265/215-119 - 0744-282-710
• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.) koporsók, kellékek, koszorúk és halottszállítás	- 0265/263-865 - 0745-606-215 - 0745-606-269 - 0758-047-604
• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442 - 0265/262-907

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a FONTOS TELEFONSZÁMOK rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

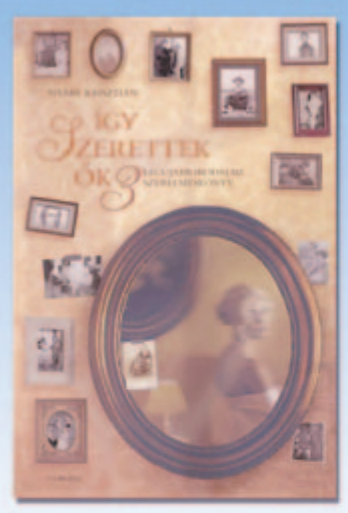

Nyáry Krisztián
Így szerettek ők 3

Delia Owens
Ahol a folyami rákok énekelnek

Dr. Máté Gábor, Máté Dániel
Normális vagy

Marosvásárhely, Győzelem tér 18., Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Marosvásárhelyi Rádió România
www.marosvasarhelyiradio.ro
96 FM
106,8 FM
1323 AM

Üzleti sikereinek titka:
a jó REKLÁM!
Hirdessen a NÉPÚJSÁGBAN, Maros megye legnépszerűbb napilapjában!